

Celje - skladišče

D-Per

539/1969

1119871346,5

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

Številka 5

Leto V.

oktober 1969

SREČNO

GLASILO ZASAVSKIH PREMOGOVNIKOV - TRBOVLJE

Tržna problematika premoga

Po podatkih o proizvodnji slovenskih rudnikov rjavega premoga v letu 1968, je znašal delež ZP-T 70,4%. Iz tega lahko sklepamo, da skoraj 3/4 vseh potreb Slovenije po rjavem premogu, pokriva naše podjetje. Zaradi tako velike deleža v strukturi potrošnje se tudi vsako nesorazmerje med ponudbo in povpraševanjem najbolj odraža v konjunktornem položaju, ki ga imajo naši rudniki na slovenskem tržišču.

V preteklem letu smo zabeležili izredno nihanje v povpraševanju po premogu. V zimskih in poznih jesenskih mesecih je vladala precejšnja konjunktura. V spomladanskih mesecih in pa poleti se je stanje bistveno spremenilo, tako da so premog kljub izvensezonskemu znižanju cene slabo prodajali. Posledica tega je bila zgodnja in sorazmerno topla pomlad. Ob nastopu jeseni se je situacija glede prodaje izboljšala, pozimi pa smo že občutili precejšen pritisk s strani kupcev.

Letošnje leto lahko označimo kot izredno konjunktorno obdobje. V nasprotju s preteklim letom so letos zahteve kupcev takšne, da niti v poletnih mesecih nismo uspeli v celoti zadovoljiti vsem naročilom. Tako ugodno prodajo je pogojevala izredno dolga zima, na drugi strani pa občutno zmanjšanje razpoložljivih količin komercialnega premoga, ki je sledilo zaradi povečanja proizvodnje kotlovnega premoga za potrebe termoelektrarne. Po podatkih o proizvodnji za I. polletje t. l., smo v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta proizvedli preko 100.000 ton manj komercialnega premoga in logično, za to količino osiromašili naše tržišče. Že v začetku leta smo zabeležili

nesorazmerja med povpraševanjem in ponudbo. Prijavljenih količin je bilo skupno za komercialni premog 1.636.645 ton, sklenjenih pogodb pa samo za 1.584.020 ton. Če označimo izravnavo ponudbe in povpraševanja s faktorjem 100, potem znaša konjunktorni faktor za letošnje leto 103,3. Ta podatek dokazuje, da je bilo letos za 3,3% več zahtevkov, kot pa sklenjenih pogodb. Ker pa pri sklepanju pogodb namerno nismo več, kot znašajo količine po proizvodnem načrtu in to zaradi manjšega rizika prodaje, ki predvsem v poletnih mesecih lahko ogroža normalno proizvodnjo zaradi zmanjšanja povpraševanja, se konjunktorni koeficient sorazmerno poveča. Če upoštevamo letošnji proizvodni program brez kotlovnega premoga in razpoložljive količine prahu v deponijah, kar znaša skupno 1.410.000 ton ter po pogodbah prodane količine premoga, potem znaša letos konjunktorni faktor 112,3 ali za 12,3% več naročil. Ker letos ni bilo kakšnih pomembnih pogodbenih odstopanj, bomo ob izpolnitvi planirane proizvodnje dolgovali našim kupcem najmanj 12% pogodbenih obvez.

Zaradi manjše proizvodnje na rudniku Zagorje, je rezultat pokrivanja naših obvez napram kupcem v I. polletju precej slabši, saj znaša konjunktorni koeficient za to razdobje 1,22. Tako visokemu odstopanju napram pogodbenim obvezam in realnim možnostim prodaje botruje tudi neredno odvzemanje premoga za novo termoelektrarno, saj smo zaradi stalnih ustavitve obratovanja v devetih mesecih v zaostanku z dobavami premoga za okoli 67.000 ton, kar gre v

glavnem na račun oddaje prahu iz obstoječih zalog.

Enako kot v I. polletju velja tudi še naprej visoka konjunktura za naše vrste premoga. Kljub prehodu na zimske cene v mesecu septembru, pritisk na dobave ni popustil. Pričakovali smo, da se bo ta mesec povpraševanje vsaj deloma umirilo. Stanje je bilo precej drugačno, ker smo imeli odprtih naročil, brez prahu in kotlovnega premoga za skupno okoli 98.000 ton, dejansko pa smo v tem mesecu prodali le 81.000 ton, torej za 20% manj kot so znašale zahteve tržišča. Približno enako stanje predvidevamo tudi za mesec oktober. Dejanske obveze, ki izvirajo iz pogodb za ta mesec, se sicer s proizvodnim planom pokrivajo, zaostanki iz prejšnjih mesecev pa so tolikšni, da jih tudi v tem obdobju ne bomo uspeli nadoknaditi. Konkretno znašajo zaostanki okoli 15% oktobrske proizvodnje. Zaradi nastopa zimskih mesecev lahko pričakujemo, da se sedanji obseg zahtev tržišča ne bo zmanjšal, temveč kot običajno, celo povečal.

Tržna analiza prodaje premoga kaže letos na izredno konjunkturo, ki takorekoč presega naše trenutne proizvodne zmogljivosti. Zal pa ugodna situacija glede prodaje premoga prikazuje povsem drugačno stanje, če upoštevamo pri tem probleme v zvezi z oskrbovanjem termoelektrarne in pa delno tudi ljubljanske toplarne, ki zadnje čase omejuje svoja naročila. Problemi, ki se pojavljajo pri oskrbovanju teh dveh potrošnikov zaradi velikega deleža v skupni prodaji, ne morejo odtehtati dokaj ugodne situacije pri drugih vrstah premoga.

Lapornik Janko, oec.

Anketni list

Naše podjetje že drugo leto izdaja svoje glasilo »SREČNO«, ki nadaljuje delo prejšnjega ciklostiranega glasila Informator. V tem času je bilo objavljenih veliko število člankov, z najrazličnejšo vsebino. Uredniški odbor glasila Srečno bi raz zvedel za mnenje o kvaliteti oziroma vsebini doslej izišlih števil glasila Srečno. Zato naprošamo vse člane naše delovne skupnosti, da podajo na tem anketnem listu svoje mnenje na stavljena vprašanja. Vprašanja so postavljena tako, da nanje odgovorite z DA ali NE. Ustrezen odgovor obkrožite.

Uspešnost dela delavskega sveta rudnika Hrastnik

Razmišljal sem, kako naj zastavim besede, ki bi ustrezale naslovu. Na misel so mi prihajale različne smeri, vendar sem se končno odločil za to vsebino v prepričanju, da bom na ta način še najbolj pravilno izrazil svoje mišljenje, istočasno pa tudi povedal mišljenje članov naših samoupravnih organov in našega delovnega kolektiva.

Ob zadnjih volitvah je bilo na rudniku Hrastnik izvoljenih v delavski svet 24 članov. Toda že takoj po volitvah je Lado Čakš odpovedal delovno razmerje, nato je bil Izidor Blagotinšek prestavljen k OSRD, Martin Jamšek pa je umrl. Vse to ima za posledico, da sedaj naš delavski svet šteje le 21 članov in dela torej v okrnjenem sestavu.

Predsednik delavskega sveta je Srečko Vabič, ki pa je, žal, zaradi težje nesreče pri delu, že od 1. julija v bolniškem staležu. V tej njegovi odsotnosti ga nadomeščam jaz, kot izvoljeni namestnik predsednika.

Izvršilni odbor šteje 7 članov (skupaj z direktorjem rudnika, ki je član glede na svoj službeni položaj). Ta organ je v svojem delu aktiven in prizadeven. Pokazalo se je, da je na ta način tudi delo delavskega sveta bolj uspešno. Predsednik je Aleksander Kandušar.

Izvolili pa smo še naslednje po statutu obvezne organe:

- komisijo za varstvo pri delu,
- komisijo za delovna razmerja in kadrovska vprašanja,
- komisijo za varstvo delovnih odnosov,
- komisijo za varstvo invalidov, žena in mladine,
- komisijo za promet z osnovnimi sredstvi,
- stanovanjsko komisijo.

Večina komisij je delavnih in si vsaka na svojem delovnem področju prizadeva čimbolj uspešno izvrševati svoje naloge oziroma obveznosti.

Izvolili smo tudi posebno stalno komisijo za razdeljevanje starega in za rudnik nerabnega materiala, katerega vrednost določi ta komisija in ga razdeljuje le za potrebe članov našega kolektiva.

Doslej se je naš delavski svet največ ukvarjal s problematiko rudnika Hrastnik in posredno tudi s problemi Zasavskih premogovnikov. Sproti pa tudi razpravlja o nedeljskem in nadurnem delu ter v primerih prekoračitve dopustnega odstotka, zahteva od vodstva rudnika pojasnila in razumljivo, tudi ustrezno ukrepanje.

V razpravah glede sprejemanja operativnih mesečnih proizvodnih načrtov, člani delavskega sveta skušajo na podlagi lastnih vsakodnevnih izkušenj in poznavanja jamskih prilik z različnimi predlogi pomagati k rednemu planiranju. Žal se to ne

upoštevava vedno. Nekajkrat smo opazili, da tudi objektivnih razlogov sestavljalci niso upoštevali, kot npr. razni večji vdori vode, večmesečna ukinitve dela zaradi ognja v C-polju in podobno. Pri tem je tudi vse premalo upoštevana investicijska dejavnost oziroma njeno pospeševanje. Dobro razumemo potrebo po premogu, vendar pa naj se naprezanje za čimvečjo proizvodnjo ne rešuje le z različnimi provizoriji, ki pomenijo izhodišče v sili, z druge strani pa so dragi in ne predstavljajo nobene perspektive za bodočnost. Na ta način se poraja bojazen, da bo v prihodnjih letih v Hrastniku nastopila kriza v pomanjkanju novih pridobitvenih delovišč. Ne želim se pri tem spuščati v podrobnosti, ker je to stvar tehničnih strokovnjakov celotnega podjetja, toda ne more nam biti vseeno, če bo tedaj tudi pri nas nastal problem v doseganju proizvodnih nalog in bo podjetje, če ne bo izboljšanja tudi drugod, prišlo v še težjo situacijo. Ne more biti vseeno glede tega nikomur, ker je pač premog naš glavni proizvod in predstavlja dostikrat mnogo več, kot pa pod to besedo na splošno razumemo ali si predstavljamo. Saj premog je končno naš kruh in s tem tudi naše življenje.

Smo tudi za modernizacijo proizvodnje, toda pripomniti moramo, da se naj kakršnokoli poizkusi ne izvajajo na tistih širokih čelih, ki predstavljajo jedro kontinuirane proizvodnje, ampak se naj v te namene uporabljajo rezervna čela na katerih bi proizvodnja ne bila ogrožena.

Poseben problem, ki je važna točka vsakodnevnih razprav med člani kolektiva, so osebni dohodki oziroma njihova delitev. Vem, da bo mogoče kdorkoli očital, da je to že stara in obrabljena fraza, toda temu ni tako, ker je to z vsakim dnem bolj aktualna zadeva (tudi drugod in ne samo v našem podjetju). Če smo člani delavskega sveta bili izvoljeni po volji članov kolektiva, tedaj so nam le-ti izkazali svoje največje zaupanje. Prav zato moramo vsi skupaj biti budni, da tega zaupanja ne zlorabimo in je naša dolžnost, da vsak hip in ob vsaki priliki skušamo najti takšne rešitve, ki bodo koristne za vsakogar in kakršne nam nalaga naša socialistična družba ter njena splošno znana načela. Tudi ustava SFRJ v svojem 12. členu določa, da gre vsakemu delovnemu človeku v delovni organizaciji, v skladu z načelom delitve po delu, osebni dohodek, ki ustreza uspehom njegovega dela in dela enote ter uspehom delovne organizacije kot celote. Takšno določilo bi moralo biti osnova in vodilo pri dopolnitvi samoupravnih aktov

ter statuta podjetja s sprejetimi ustavnimi amandmaji.

Dejstvo je, da naše integrirano podjetje predstavlja določeno rizično skupnost ter se s tem strinjamo tudi mi, kajti zavedamo se, da je takšna ureditev zlasti v rudarstvu nujna. Ta nujnost izvira že iz dejstva, da se v rudarstvu kaj lahko in povsem nepričakovano pojavijo težkoče, kot posledice višje sile kakršnih v ostalih panogah sploh ni. To se lahko zgodi pri tej ali oni delovni enoti ter je zato absolutno nepravilno in tudi netovariško kakršnokoli očitanje članom prizadete delovne enote. Prepričan sem, da je zato rizična skupnost potrebna, toda pri tem pa je nujna tudi ureditev financiranja za odpravo nastalih težkoč na takšen način, da bo vsaka delovna enota vedela koliko sredstev je bilo porabljenih za tovrstne sanacije. Po mnenju članov našega kolektiva bi bila za takšne primere najustreznejša ustanovitev »solidarnostnega sklada«. Le-ta bi bil garancija za še boljše odnose med delovnimi enotami, utrdil bi medsebojno zaupanje in ne nazadnje, tudi osebne dohodke bi lahko še pravilneje razdeljevali.

Posebno vprašanje je tudi izbiranje kandidatov za člane delavskih svetov. Res je, da je slehernemu članu delovnega kolektiva z jamčena ustavna pravica, da lahko voli in je lahko tudi izvoljen v organe upravljanja delovne organizacije, vendar pa naj bi dajali prednost tistim, ki so poleg uspešnosti na delovnem mestu, pripravljeni aktivno delati tudi v samoupravnih organih. Menjajoči se zakonski predpisi in dosledno izvajanje njihovih določil zahtevajo ljudi, ki so seznanjeni z vsakodnevnimi dogajanjem in problemi v podjetju. S tem nimam namena nikogar podcenjevati, ampak celo nasprotno, nujno bi bilo, da pri izbiranju kandidatov pokažejo svojo pripravljenost sodelovanja vsi sposobni člani kolektiva. Žal, so bili doslej tudi takšni primeri, ko so se nekateri sposobni člani kolektiva odrekli kandidaturi, sicer pa so ali še imajo razne pripombe na račun tega ali onega.

Zelo važen faktor je tudi odgovornost, zlasti kadar gre za izvajanje določenih sklepov samoupravnih organov. Nihče ne sme takšnih sklepov razumeti kot nekakšno formalnost, ampak je treba vse sprejete sklepe dosledno izvrševati, v nasprotnem primeru pa naj vodje delovnih enot izvajajo ustrezne ukrepe.

Kot zelo važni problemi se mi zdijo tudi naslednje zadeve, ki bi sicer zahtevale še precej prostora, toda za danes naj bo dovolj le njihova omemba s pripombo, da je ureditev nujna:

- problemi odvoza po starih transportnih napravah,
- modernizacija kamnoloma in betonarne,
- pospešena realizacija predvidenih projektov za rekonstrukcijo bivše separacije in odprodaja sedanjih delavniških prostorov,
- potreba koncentracije obratnih prostorov v Hrastniku,
- zagotovitev izgradnje garaž za gasilske avtomobile in gasilsko opremo,

- visoki stroški skupnega prevoza in separacijskih uslug,
- poleg dolžnosti je treba določiti tudi več samostojnih pravic in dodelitev več materialnih odgovornosti delavskim svetom delovnih enot.

Toliko torej za danes. Želim, da naj te besede ne bodo povod za nova nasprotovanja ali očitke, ampak naj bodo le vzpodbuda za urejanje čim boljših medsebojnih samoupravnih odnosov, saj je končno dolžnost

nas vseh skupaj, da iščemo vse mogoče oblike, ki bodo odstranjevale med člani delovne skupnosti našega podjetja njihova nerazpoloženja, kajti le dobri odnosi in skupna prizadevanja so lahko največji porok za večje proizvodne uspehe v prid posameznikov, podjetja in naše družbe. Z druge, sicer bolj moralne, toda zelo pomembne plati, pa bomo tako še naprej gojili že tradicionalno tovarištvo med rudarji.

Mauser Marjan

Nova organizacija samoupravnih organov

V zveznem uradnem listu št. 55, z dne 26. decembra 1968, je bil objavljen XV. amandma zvezne ustave, ki se nanaša na spremembo organizacije samoupravnih organov v delovnih organizacijah. Po prejšnjih ustavnih določilih so bili organi upravljanja v podjetju oziroma delovni organizaciji: delavski svet podjetja, upravni odbor in direktor ter drugi organi. Pod drugimi organi smo razumeli še delavske svete in svete delovnih enot ter razne komisije samoupravnih organov vseh nivojev. Zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja je podrobneje določal način volitev, čas trajanja mandata in je reguliral vprašanje okrog imenovanja direktorja. Po uveljavitvi ustavnega amandmaja pa je potrebno obvezno izvoliti v delovni organizaciji le delavski svet podjetja, ostale organe pa lahko delovna skupnost v skladu s statutarnimi določili sama izvoli ali imenuje, najsi bo za podjetje kot celoto pa tudi za organizacije združenega dela oziroma delovne enote. Sprejeti amandmaji (XV. v zvezni ustavi in XIII. v republiški ustavi) nalagajo delovnim organizacijam, da v svojih statutih oziroma splošnih aktih uredijo predvsem naslednje zadeve:

- a) da določijo kolektivne in individualne izvršilne organe,
- b) da določijo organe upravljanja v organizacijah združenega dela — delovnih enotah,
- c) da določijo funkcije delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja, ki ustrezajo dejavnosti delovne organizacije,
- č) da določijo kolektivnim in individualnim izvršilnim organom na nivoju delovne organizacije, kakor tudi na nivoju delovne enote, njihove izvršilne funkcije,
- d) da določijo čas za katerega se člani teh organov volijo ter
- e) da določijo postopek za volitve in odpoklic članov delavskega sveta in kolektivnih izvršilnih organov.

Večino teh določil bo vseboval nov statut podjetja, deloma pa drugi splošni akti (n.pr. pravilnik o volitvah in odpoklicu članov samo-

upravnih organov itd.). Nov statut podjetja, ki mora biti sprejet do 31. decembra 1969, bo vseboval tudi novo organizacijo samoupravnih organov našega podjetja. V ta namen je imenoval upravni odbor ZP na svoji seji dne 15. avgusta 1969, posebno komisijo za pripravo osnutka predloga nove organizacije samoupravnih organov pri ZP-T. Komisija je svoj prvi osnutek izdelala in ga predložila upravnemu odboru ter osrednjemu delavskemu svetu v razpravo. Ta pa je sklenil, da naj o osnutku razpravljajo vse delovne enote, samoupravni organi teh enot, družbeno-politične organizacije in člani delovne skupnosti. Vse dopolnilne ali spreminjevalne predloge, ali pa tudi popolnoma nove oblike bodočega samoupravljanja, naj bi organizacije in posamezniki predlagali do 20. oktobra t.l.

Da bi bila s tem prvim osnutkom seznanjena širša javnost oziroma vsi člani naše delovne skupnosti, objavljamo tudi v glasilu Srečno kratek povzetek pripravljene predloga oziroma osnutka. Ta osnutek dejansko služi le kot koncept ali osnova za razpravo o novi organizaciji samoupravnih organov. Iz razprav bo možno povzeti, ali je predlagana organizacija samoupravnih organov sprejemljiva in ali jo bo možno dejansko tudi izvajati ob danih pogojih. Cilj tega je, da bi organizacijo samoupravljanja oblikovali tako, da bi bila čim bolj učinkovita in da bi zagotavljala dosežati čim boljše rezultate, tako v delovnih enotah, kakor tudi v podjetju kot celoti.

V osnutku je predvideno, da bi podjetje kot celota imelo naslednje organe upravljanja:

- a) osrednji delavski svet,
- b) odbore s statusom dosedanjega upravnega odbora in sicer: poslovni odbor, odbor za dohodek in sistem nagrajevanja, odbor za kadre, delovna razmerja in izobraževanja, odbor za varstvo pri delu in socialno-zdravstveno varstvo, odbor za družbeni standard, odbor za informacije in tisk, odbor za izume in racionalizacije, odbor za materialno ter disciplinsko odgovornost ter

odbor-notranjo arbitražo.

V delovnih enotah pa bi bili naslednji organi upravljanja:

- a) delavski svet,
- b) komisije s pravicami samostojnega odločanja v okviru delovne enote: komisija za proizvodnjo, komisija za kadre in medsebojne odnose, komisija za varstvo pri delu, komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti ter komisija za stanovanjska vprašanja.

Člani delovne skupnosti bi neposredno volili člane osrednjega delavskega sveta in člane delavskih svetov delovnih enot, osrednji delavski svet bi volil odbore s statusom dosedanjega upravnega odbora, medtem ko bi delavski sveti delovnih enot volili komisije s pravicami samostojnega odločanja v delovni enoti.

Članov osrednjega delavskega sveta bi bilo 51, t. j. na 100 zaposlenih en član, medtem ko bi imeli delavski sveti delovnih enot število članov, odvisno od števila zaposlenih. Tako bi imele delovne enote z do 300 zaposlenih 15 članov, od 300 do 500 zaposlenih 20 članov, od 500 do 1000 zaposlenih 25 članov in nad 1000 zaposlenih 30 članov delavskega sveta.

Mandatna doba članov osrednjega delavskega sveta naj bi trajala po tem predlogu štiri leta. Nihče ne bi mogel biti zvoljen v osrednji delavski svet dvakrat zaporedoma. Na vsaki dve leti bi ponovno izvolili polovico članov osrednjega delavskega sveta. Mandat članov delavskih svetov delovnih enot bi trajal prav tako štiri leta, medtem ko bi trajal mandat članov odborov dve leti s tem, da bi bili ti člani lahko izvoljeni po izteku mandata še enkrat. Vsi samoupravni organi v podjetju in v delovnih enotah bi se ob vsakokratnih volitvah, t. j. vsako drugo leto, na novo konstituirali.

Odborov bi bilo po tem osnutku skupno 9 in sicer: poslovni odbor, ki bi štel 13 članov; odbor za dohodek in sistem nagrajevanja, ki bi štel 9 članov; odbor za kadre, delovna razmerja in izobraževanje, ki

bi štel 9 članov; odbor za varstvo pri delu in socialno-zdravstveno varstvo, ki bi štel 7 članov; odbor za družbeni standard, ki bi štel 7 članov; odbor za informacije in tisk, ki bi štel 7 članov; odbor za izume in racionalizacije, ki bi štel 7 članov; odbor za materialno in disciplinsko odgovornost, ki bi štel 7 članov in odbor-notranja arbitraža, ki bi štela 7 članov. Odbore bi volil osrednji delavski svet s tem, da bi bila polovica članov odborov izvoljena iz vrst članov delovne skupnosti, ostala polovica pa iz vrst članov osrednjega delavskega sveta. Predsedniki odborov bi bili obvezno člani osrednjega delavskega sveta.

Osnovna celica združenega dela bi bila v bodoče delovna skupina. Sestanek delovne skupine bi bila oblika, v kateri bi posameznik sodeloval pri oblikovanju stališč do določenih vprašanj, v izražanju predlogov in mnenj, v sprejemanju in dajanju informacij, v postavljanju vprašanj iz celotnega področja dela in poslovanja podjetja. Bila bi

tudi oblika za posvet o raznih posebnih vprašanjih. Vsa vprašanja, po katerih bi delovna skupnost odločala na referendumu, bi se morala obvezno obravnavati v delovnih skupinah pred glasovanjem. Prav tako bi obvezno obravnavali tudi vprašanja, ki jih organi samoupravljanja dajejo v javno razpravo delovni skupnosti podjetja oziroma delovne enote.

Delovne skupine bi bile organizirane v obratih, oddelkih, tretjinah, vodstvih delovnih enot, sektorjih in službah. Ta skupina bi bila skupina delavcev na ožjem delovnem področju, ki bi jo vodil delovodja, nadzornik, poslovodja ali kak drug vodstveni delavec. Skupina naj ne bi štela več kot 50 delavcev. Razumljivo je, da bi imel vodja skupine določene naloge, ki bi jih moral vsaj enkrat mesečno obravnavati s skupino. Njegova naloga bi bila, da bi informiral delovno skupino o aktualnih vprašanjih in jo obveščal o odgovorih na vprašanja, ki so bila postavljena na prejšnjem sestanku, prav tako pa bi posredo-

val delovni skupini informacije v zvezi s stališči in predlogi prejšnjega sestanka. Nadalje bi razpravljaj z delovno skupino o vprašanjih, ki so dana v javno razpravo, hkrati pa bi s skupino tudi oblikoval določena stališča. Sprejemal bi predloge in mnenja posameznikov ter jih s skupino obravnaval in pripravil določena stališča. Vsa stališča, ki bi jih skupina sprejela in oblikovala ter vprašanja, ki bi jih postavili posamezniki, bi posredoval pristojnim službam zaradi priprave odgovora.

Že v začetku smo poudarili, da želimo v bodoče v našem podjetju organizirati in izvajati tako obliko samoupravljanja, ki bo čim bolj pritegnila in zagotavljala dejavnost posameznih članov in ki bo hkrati poleg doseganja najboljših delovnih in gospodarskih rezultatov, pomenila tudi dobro počutje, boljšo varnost in pomembnost vsakega člana delovne skupnosti tako v delovni enoti, kakor tudi v podjetju.

L. T.

Sindikavno gibanje pred 50. leti

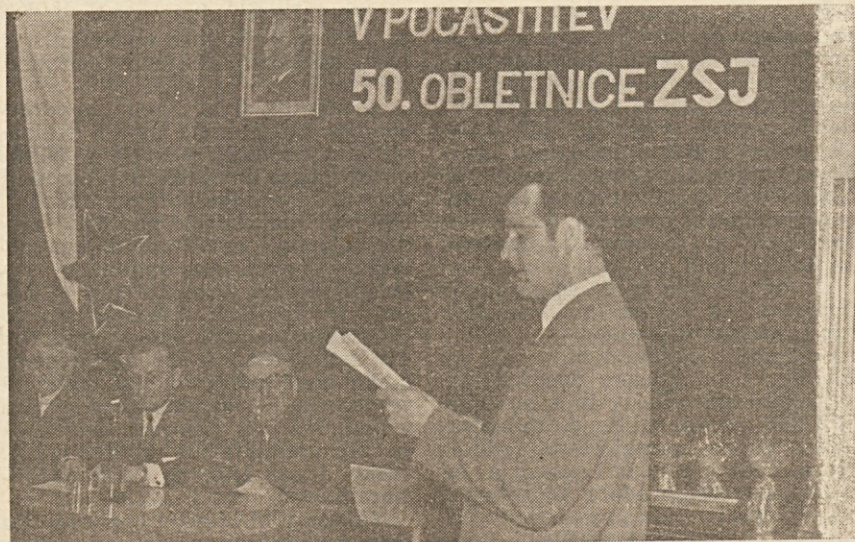
Sindikalna podružnica rudnika Hrastnik ZP, je imela 7. 6. 1969 v klubskih prostorih v Hrastniku slavnostno sejo v počastitev 50. obletnice Zveze sindikatov Jugoslavije. Na tej seji je imel govor predsednik sindikalne podružnice rudnika Hrastnik tovariš Marko Podkoritnik. Zaradi aktualnosti objavljamo v neskrajšani obliki njegov govor v celoti. Ta se glasi:

Pred 50 leti so bili ustanovljeni razredni delavski sindikati Jugosla-

vije. Neposredno po kongresu na katerem je bila ustanovljena Socialistična delavska stranka Jugoslavije, je začel delati kongres sindikalnega združevanja. Ti delegati kongresa so bili hkrati tudi delegati partijskega kongresa. Kongres sindikalnega združevanja je bil od 22. do 23. aprila 1919 v Beogradu. Na kongresu je bila ustanovljena enotna sindikalna centrala za vso državo. Centralni delavski sindikalni svet Jugoslavije, ki je hitro

združil okrog 250.000 delavcev iz vse države. V združeno sindikalno gibanje so se vključili sindikati iz Srbije, Bosne in Hercegovine in iz Dalmacije v celoti, kartel sindikalnih organizacij Hrvatske in Slavonije, vse sindikalne organizacije iz Vojvodine, Makedonije, Črne gore ter železničarji iz Slovenije. Zunaj združenega sindikalnega gibanja so ostale organizacije Strokovne komisije iz Slovenije, del organizacij Splošne delavske zveze iz Hrvatske, člani Zveze bančnih uradnikov za Hrvatsko, Slovenijo, Srbijo in Vojvodino in seveda nerazredni sindikati, ki so predstavljali delavska krila meščanskih strank — krščansko-socialistične in narodnosocialistične strokovne organizacije.

Delavsko gibanje jugoslovanskih narodov ob nastanku stare Jugoslavije ni bilo enotno gibanje. V Srbiji in Črni gori se je do prve svetovne vojne razvijalo v okoliščinah obstajanja lastne nacionalne države, razvijajoč razredno borbo proti lastni buržoaziji. V Sloveniji, Hrvatski, Vojvodini, Bosni in Hercegovini in Makedoniji se je delavsko gibanje razvijalo v razmerah tuje nadoblasti. Delavsko gibanje pokraj se je razvijalo tudi v različnih ekonomskih, socialnih in kulturnih razmerah. Imelo je svoje specifične posebnosti in lastnosti, ki so izhajale prav iz različnih pogojev in okolja. Tako je nastalo več socialističnih strank in sindikatov, izoblikovalo se je več delavskih centrov.

Proslava 50. obletnice zveze sindikatov Jugoslavije, dne 7. 6. 1969 v Hrastniku. Slavnostni govor predsednika sindikalne podružnice rudnika Hrastnik, tovariša Marka Podkoritnika

Na Hrvaškem je bilo ob začetku prve svetovne vojne sindikalno gibanje prepovedano. Obnavljati se je začelo jeseni leta 1917. Ustanovili so Splošno delavsko zvezo, ki je sredi 1918. leta štela 4340 članov, do aprila 1919 pa je število naraslo na 50.000 članov. Vodstvo v sindikatu so imeli desni socialisti, ki so nasprotovali združevanje v enotno centralo, borili pa so se tudi proti vplivu komunistov na sindikate. Zato so levičarji 16. januarja 1919 ustanovili kartel strokovnih zvez, v katerega se je vključilo skoraj vse delavstvo. V splošni delavski zvezi je ostalo le še okrog 3.500 članov. Kartel strokovnih zvez se je na sindikalnem kongresu v Beogradu 22. aprila 1919 vključil v Centralni delavski sindikalni svet Jugoslavije. Sindikalne organizacije v Bosni in Hercegovini so začeli obnavljati, takoj po oktobrski revoluciji 1917. leta, začeli so izdajati tudi Glas svobode, kot sindikalno glasilo. Pred združitvijo v Centralni delavski sindikalni svet Jugoslavije so sindikalne organizacije štejele 22.669 članov.

V Vojvodini je bil pred vojno sindikat povezan s centralo v Pešti. Vojna je te zveze pretrgala. Temelj revolucionarnih sindikalnih organizacij je bila komunistična skupina pelagičevcev — povratnikov s fronte. To gibanje se je v celoti vključilo v Centralni delavski sindikalni svet Jugoslavije.

Sindikalno gibanje v Srbiji je bilo po okupaciji popolnoma zatrto, sindikalne organizacije razbite, imetje uničeno. Novembra 1918 so se začele sindikalne organizacije obnavljati. Do aprila 1919 je bilo obnovljenih 18 strokovnih zvez, ki jih je združevala Glavna delavska zveza za Srbijo. Obnovljeno sindikalno gibanje se je odločilo za ustanovitev enotne sindikalne centrale za vso državo. Ob združevalnem kongresu so srbski sindikati šteli 5.598 članov.

V Črni gori je bil delavski razred najslabše razvit. Maloštevilne sindikalne organizacije so začele nastajati konec leta 1918 in v začetku leta 1919.

V Sloveniji so se strokovne organizacije razvijale kot del avstrijskega sindikalnega gibanja. Delavske strokovne sindikalne organizacije v Avstriji so bile organizirane po narodnostih, kakor se je do leta 1897 reorganizirala avstrijska socialna demokracija. Delavstvo je bilo sindikalno organizirano v strokovnih komisijah v okviru dežel in povezano v centralne strokovne zveze. Tako so imeli na primer centralne strokovne zveze kovinarji, stavbinci, grafičarji, tekstilni delavci itd. Rudarji so imeli svojo strokovno zvezo. Poleg tega so bili rudarji organizirani še v bratovskih skladnicah in rudarskih zadrugah, ki so sicer pomenile najstarejše oblike delavskega zavarovanja, bile pa

so tudi oblika strokovnega organiziranja delavcev, zlasti v okviru II. skupine rudarskih zadrug. Vseh teh centralnih strokovnih zvez je bilo v Avstriji 49 s 5.030 sindikalnimi podružnicami. Vse so bile povezane v centralni strokovni komisiji za Avstrijo s sedežem na Dunaju. Največ članov je bilo na Češkem 178.034, na Štajerskem jih je bilo leta 1907 — 25.993 članov, na Kranjskem pa 3.207. Na Kranjskem je to

neje razvila v upravno politično središče vsega slovenskega ozemlja, gospodarsko središče in središče delavskega gibanja pa ni mogla postati, ker se je industrija razvijala drugod.

Sele leta 1908 je strokovna komisija ustanovila posebno deželno strokovno tajništvo za Kranjsko. Prvi strokovni tajnik je v Ljubljani postal Anton KRISTAN, ki je že prej vodil industrijsko strokov-

Proslava 50. letnice zveze sindikatov Jugoslavije, dne 7. 6. 1969 v Hrastniku. Predsedniki in tajniki sindikalne podružnice rudnika Hrastnik: Kamenšek Anton, Knez Matija, Dornik Anton, Brun Herman, Slokan Marko, Vozlič Franc in Podkoritnik Marko

število majhno, deloma zaradi nerazvite industrije in majhnega števila delavstva nasploh, predvsem pa zaradi tega, ker je bilo le 12,5 odstotkov zaposlenih delavcev strokovno organiziranih, nižji odstotek so imele samo še Dalmacija in Bukovina, na Dunaju pa je bilo 39,04 % delavcev strokovno organiziranih, na Češkem 20,43 %, na Štajerskem 24,17 %, na Primorskem 21,94 % in na Koroškem 17,87 %. Pri nas je prvotno ustanovljala strokovne organizacije dunajska strokovna komisija in šele leta 1905 je jugoslovanska socialno-demokratska stranka dosegla pri centralni strokovni komisiji, da se je ustanovilo za strokovne organizacije na Slovenskem posebno jugoslovansko strokovno tajništvo, katerega sedež je bil v Trstu. To naj bi združevalo strokovne organizacije na vsem slovenskem ozemlju, ki ga je organizacijsko zajela Jugoslovanska socialno-demokratska stranka. V Trstu je bil sedež strokovnega tajništva za slovensko ozemlje zato, ker je bil takrat Trst najvažnejši center slovenskega delavstva. Ljubljana se je šele poz-

no organizacijo. Ljubljansko strokovno tajništvo se je vedno bolj prizadevalo, da bi razširilo svoje delovno področje na vse strokovne organizacije na slovenskem ozemlju. Rezultat teh prizadevanj je bila ustanovitev Zveze delavskih društev za Kranjsko, Štajersko, Primorsko in Koroško, ki je imela leta 1912 svoj zadnji zbor.

Vloga te zveze se je zelo počasi krepila in je postajala v strokovnem gibanju pomembnejša šele ob prevratu leta 1918. Med vojno ni mogla intenzivneje delovati, omejevala se je le na nujne upravne zadeve. Delovalo je le strokovno tajništvo in predsedništvo.

Poleg razrednih delavskih strokovnih organizacij socialistične smeri so obstajale na Slovenskem še delavske strokovne organizacije, ki v svojem programu niso imele rušenja kapitalizma in so svoje delovanje usmerjale v okviru obstoječega družbenega reda. Pri nas tudi te strokovne organizacije niso bile brez pomena.

NEVARNOST ZA BURŽOAZIJO

Močno socialistično delavsko gibanje, ustanovitev delavske stranke in delovanje delavskih strokovnih organizacij je opozorilo buržoazijo na nevarnost razrednega delavskega gibanja. Klerikalna buržoazija se je proti tej nevarnosti oprla na krščanski socializem, liberalna pa na narodni socializem.

Krščanske socialistične delavske organizacije so se na Slovenskem leta 1909 združile v Jugoslovanski strokovni zvezi, ki je leta 1914 štela okrog 4.000 članov. Vključena je bila v krščansko-socialistično strokovno centralo v Utrechtu.

Slovenska liberalna buržoazija je zlasti v Trstu in na Primorskem začela ustanavljati svoje strokovne organizacije med delavci. Prvo organizacijo so ustanovili v Trstu leta 1907 z imenom **Narodna delavska organizacija**. V glavnem so bile narodne strokovne organizacije omejene na Primorsko z deželnimi organizacijami za Trst, Goriško in Istro, po letu 1910 so nastale tudi v Ljubljani pod imenom **Narodna socialna zveza**, dalje v Kranju, na Jesenicah in v Mariboru. Leta 1912 so imele 2.100 članov.

Med prvo svetovno vojno sindikalno gibanje v Sloveniji sicer ni bilo prepovedano kot na primer na Hrvaškem, pač pa zaradi mobilizacije in vojne močno zamrlo. Obnavljati se je začelo v letih 1917 in 1918, predvsem pod vplivom ruske februarke in oktobrske revolucije. Delavstvo je bilo vse odločnejše v svojih zahtevah. Od peticij in resolucij je delavsko gibanje v Sloveniji prešlo k stavkam in demonstracijam.

Po razpadu Avstro-Ogrske in ob nastanku stare Jugoslavije, so prej strogo centralizirane socialnodemokratske strokovne organizacije ostale brez sindikalne centrale. Revolucionarna situacija, razgibano delavsko gibanje in naraščanje sindikalnega članstva so zahtevali čim prejšnjo ustanovitev nove sindikalne centrale. Že 17. marca 1919 bi moral biti v Ljubljani kongres delavskih strokovnih organizacij za Slovenijo, pa ga je vodstvo preložilo, ker so bile razmere take, da je utegnil postati vsak hip drugačni položaj. Združevalnega sindikalnega kongresa 22. in 23. aprila 1919 v Beogradu se slovenski socialnodemokratski voditelji niso hoteli udeležiti, ker so menili, da ni dovolj pripravljen.

Kongres socialnodemokratskih sindikalnih organizacij v Sloveniji je bil nato šele od 8. do 9. junija 1919 v Ljubljani. Udeležilo se ga je 87 delegatov, ki so zastopali 17.657 članov, to število se je leta 1920 povečalo na 19.242. Ustanovili so strokovno komisijo, centralni sindikalni organ za Slovenijo. Kongres je poudaril željo, da bi se združili z drugimi sindikati v Jugoslaviji in da bi poravnali spor in razdor v samih socialističnih strankah. Stro-

kovna komisija je dobesedno zastopala načelo federalizma v delavskem sindikalnem gibanju in odklanjala centralizirano sindikalno združevanje.

Takoj po vukovarskem kongresu KPJ 20. do 24. junija 1920, bi moral zasedati tudi Centralni delavski sindikalni svet, vendar je lahko zaradi nasprotovanja oblasti zasedati šele od 26. do 28. junija 1920 v Beogradu. Te sindikalne konference so se udeležili tudi 4 delegati iz Slovenije. Na plenumu 29. junija 1920 je Centralni delavski sindikalni svet sprejel v svoj sestav celotno razredno sindikalno gibanje na Slovenskem vključno v Strokovno komisijo.

Kljub temu, da so na tej konferenci sprejeli tudi resolucijo o združitvi vseh strokovnih sindikalnih organizacij, so se sindikalni voditelji temu združevanju upirali in so bili združevalni kongresi posameznih strokovnih zvez končani šele decembra 1920. Najprej so se združili rudarji na kongresu 12. maja 1920 v Slavovskem brodu, nato septembra trgovski nameščenci, kovinarji, gradbinci, lesni delavci, tekstilci in usnarji oktobra 1920, živilski delavci novembra in grafični delavci 6. novembra 1920.

Večina združenih strokovnih zvez se je takoj priključilo rdeči sindikalni internacionali, nobena pa se ni izjavila za amsterdamsko sindikalno internacionalo.

Z »Obnovo« 30. decembra 1920 je bilo do sprejetja ustave prepovedano vsakršno delovanje KPJ in vseh njenih političnih in strokovnih organizacij, oblast je prostore številnih sindikatov zaprla in zapečatila. To je bil hud udarec delavskemu gibanju. Številnim intervencijam in protestom v parlamentu in zunaj njega je morala oblast popustiti in 24. maja 1921 dovoliti zopetno delovanje delavskih strokovnih organizacij. Delovanje pa so smele obnoviti šele pod pogojem, če so se izjavile za nepovezanost in neodvisnost od KPJ, kar so morale dokazovati s spremenjenimi društvenimi pravili in statuti. Po velikem prizadevanju KPJ in 12 sindikalnih zvez, ki so ostale na platformi revolucionarne razredne borbe, je bila 14. septembra 1921 v Beogradu konferenca, kjer so izvolili Medstrokovni sindikalni odbor, kot novo začasno sindikalno centralo.

Socialisti so med tem časom obnovili svojo sindikalno centralo in ob pomoči policije prevzeli zaprte delavske domove, arhive in premoženje delavskih strokovnih organizacij. V dne 4. in 5. septembra 1921 je bila v Zagrebu konferenca predstavnikov iz Zagreba, Beograda, Sarajeva in Strokovne komisije iz Slovenije ter Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije, kjer so sprejeli sklep, da priznavajo amsterdamsko sindikalno centralo. Na konferenci 7. in 8. januarja 1922 so ustanovili Glavni radnički savez Jugoslavije

kot svojo sindikalno centralo. Glavni radnički savez v Beogradu in Sarajevu ter Strokovna komisija, so postali pokrajinski oblastni organi.

Cepitev delavskega razrednega sindikalnega gibanja se je začela tudi v Sloveniji. Poleg strokovnih organizacij v okviru Strokovne komisije so nastajale še neodvisne strokovne organizacije. 10. novembra 1922 je bila ustanovljena Zveza neodvisnih strokovnih organizacij za Slovenijo. Na kongresu 7. decembra 1922 se je zbralo 62 delegatov neodvisnih strokovnih zvez železničarjev, rudarjev, stavbincev, kovinarjev, lesnih delavcev in brivcev. Glasilo neodvisnih sindikatov Slovenije je bila strokovna borba. Glavni poudarek delovanja je bil usmerjen v ustvarjalne enote fronte proletariata.

Po spopadu z Orjuno 1. junija 1924 v Trbovljah so bili neodvisni sindikati prepovedani in se v Sloveniji niso več obnovili, drugod pa so avgusta 1924, obnovili svoje delovanje.

Ker v Sloveniji po prepovedi neodvisni sindikati niso bili več obnovljeni, ter ni bilo problema dveh sindikalnih central ali dvojnosti razrednih strokovnih organizacij. Problem je bilo članstvo.

Kako pridobiti članstvo bivših neodvisnih sindikatov, ki je ostala brez svoje sindikalne organizacije. Zato je šel proces združevanja v Sloveniji od spodaj, od članstva, drugod v Jugoslaviji pa od zgoraj, z združevanjem sindikalnih central, ki pa mu članstvo ni sledilo.

Enotnost se je kmalu nato potrjevala tudi v političnih akcijah proti diktatorskim režimom in se dokončno potrdila v NOB. Jedro, ki je spodbujalo k takšni enotnosti slovenskega delavstva in ljudskih množic, je bila KPJ, ki se je leta 1937 konstituirala tudi na nacionalni ravni kot KP Slovenije. Pod njenim idejnim vodstvom se je delavsko gibanje vse bolj uveljavljalo nad slovenskimi množicami s svojo politiko nedeljivosti socialnih in nacionalnih demokratičnih interesov slovenskega ljudstva.

Ob naraščanju fašistične nevarnosti pred začetkom druge svetovne vojne in zlasti po okupaciji slovenskega ozemlja se je slovensko delavsko gibanje še bolj strnilo okoli KP v oboroženem boju za nacionalno in socialno osvoboditev. Sindikati so v tem času pozvali delavce v odbore delavske enotnosti. Ta se je proti koncu leta 1942 konstituirala in postala borbena jedro osvobodilne fronte in njenih akcij na terenu. Po številnih tovarnah ustanovljeni odbori Delavske enotnosti so oskrbovali partizansko vojsko z najrazličnejšim materialom, obenem pa so s sabotažnimi akcijami zavirali proizvodno v okupirani domovini, da ni tekla tako, kot so zahtevali okupatorji in njim vdani domači izdajalci.

Štiriletni boj slovenskih ljudskih

množic se je končal z njihovo popolno zmago. Zato je bilo treba darovati številne žrtve, toda uresničila se je zgodovinska težnja revolucionarnega delavstva, ki si je v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji priborilo oblast in s tem postavilo temelje socialistični družbeni ureditvi.

Že v septembru leta 1944, je Izvršni odbor Osvobodilne fronte sprejel sklep o organizaciji sindikatov v bodoči družbeni skupnosti in tako zasejal misel o njihovi vlogi v novih družbeno-političnih razmerah. Ko je bila januarja 1945. leta v Beogradu vsedržavno sindikalna konferenca, se je Delavska enotnost Slovenije pridružila Enotnim sindikatom Jugoslavije.

Z osvoboditvijo se je začelo novo obdobje v zgodovini slovenskega delavskega gibanja in sindikatov. To je bilo obdobje utrjevanja politične oblasti delavskega razreda in delovnih množic, obdobje postavljanja novih družbeno-ekonomskih temeljev in obdobje gospodarske obnove in hudo upostošeni domovini. Sindikati so v tem času, ko so z ukrepi nove oblasti — s prvo in drugo nacionalizacijo — proizvajalna sredstva postala državna lastnina, nastopali predvsem kot dejavnik mobilizacije delovnih ljudi za gospodarsko obnovo, za večjo delovno storilnost in za ustvarjanje prepotrebni ekonomskih temeljev

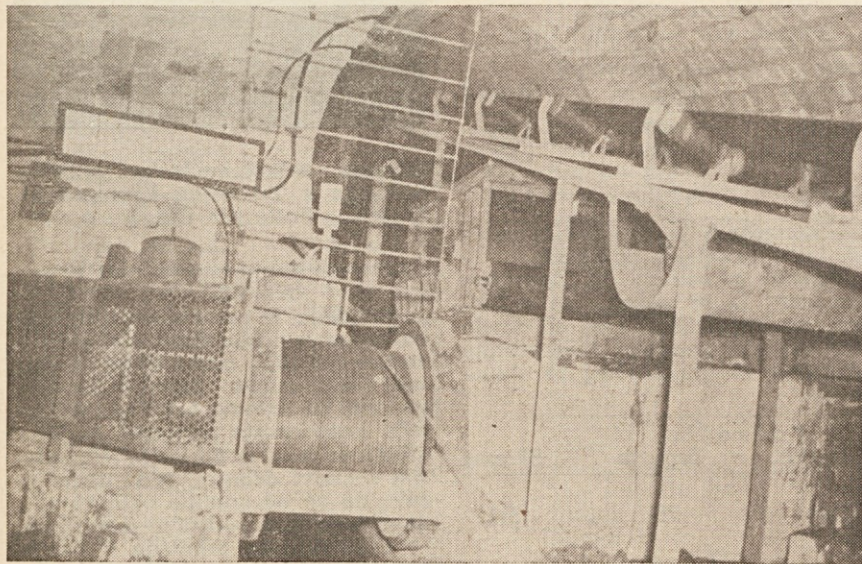
socialistične družbe. Ko to obdobje še niti ni bilo končano, je prišlo do znane resolucije Informbiroja, ki je jugoslovanske in slovenske sindikate izolirala iz dobrega dela mednarodnega delavskega gibanja. Ti dogodki so povzročili nove težave pri uresničevanju nalog, ki so se jih lotevali sindikati, toda potrdili so spoznanje, da v sistemu državno birokratskega nasilja ni mogoča resnična socialna osvoboditev delavskega razreda.

Leta 1950 je prišlo v jugoslovanski družbi in jugoslovanskem delavskem gibanju do prvih začetkov uresničevanja zgodovinske zamisli o samoupravljanju. Na nizki družbeno-ekonomski osnovi se je samoupravljanje nekaj manj kot 15 let še zelo močno razvijalo v okvirih državnega in političnega varuštva. Vse bolj pa je dozorevalo spoznanje, da se samoupravljanje lahko uspešno razvija samo kot zavestno premagovanje obstoječega stanja in kot smotrna praksa delovnih ljudi, kot samoupravno osvobajanje v političnem, ekonomskem in kulturnem pogledu. V procesu nastajanja novih družbenih, političnih in kulturnih odnosov so delovni ljudje začeli neposredno ustvarjati možnosti za resnično politično, ekonomsko in kulturno svobodo in dosežati z optimalnim uresničevanjem svojih današnjih interesov zgodovinske socialistične cilje.

Jugoslovanski in slovenski sindi-

kati s svojo današnjo samoupravno kompresijo in z družbeno prakso nismo osamljeni v mednarodnem delavskem gibanju. Na idejo samoupravljanja, ki smo jo začeli uresničevati pred skoraj 20 leti, so mnogi gledali z nezaupanjem češ, da je to zanimiv toda nekoliko utopičen družbeni eksperiment. Danes pa je samoupravljanje že postalo revolucionarna ideja socialistične družbene preobrazbe, za katero se lahko v zahodnem kot v vzhodnem svetu zavzema vedno več ljudi in delavskih gibanj. Samoupravljanje postaja v vse večjem obsegu tudi že revolucionarna praksa mednarodnega delavskega gibanja in sindikatov. Te prakse ne more zamenjati nikakšna »odrešilna formula« s katero se skušajo v mednarodnem delavskem gibanju uveljaviti nosilci nekaterih državnobirokratskih sistemov, ki si prilaščajo mandat revolucionarne preobrazbe v imenu delavskega razreda.

Ideja samoupravljanja, ki se v mednarodnem delavskem gibanju vse bolj utrjuje, nas potrjuje v prepričanju, da s svojimi današnjimi spoznanji, ki temeljijo na razumevanju naše družbene resničnosti, nadaljujemo revolucionarno delo prejšnjih generacij. Svojo revolucionarno prakso gradimo na tistih možnostih, ki nam jih ponuja današnji čas, to pa je tudi najboljše jamstvo za stvarne perspektive našega socialističnega razvoja v prihodnje.

Rudnik Zagorje, vrh vpadnika V-51 v jami Loke (posneto 29. 6. 1969)
(Foto: inž. Breganta Anton)

Koordinacijski odbor mladih

Na pobudo predsedstva občinske konference ZMS Zagorje so na prvem skupnem sestanku v Zagorju predlagali, naj bi ustanovili koordinacijski odbor. Naloga tega odbora bi bila, da bi usklajeval delo in programske smernice vseh mladinskih aktivov, ki delujejo v okviru Zasavskih premogovnikov.

Na sestanku v Trbovljah, kateremu so prisostvovali predstavniki vseh mladinskih aktivov s področja ZP-T in predstavniki občinskih konferenc iz vseh treh zasavskih občin, so ustanovili koordinacijski odbor. Za predsednika tega odbora so imenovali učenca Rudarskega šolskega centra Huseina Džuhérica.

Savšek Janko

Dopisujte v svoje glasilo

V našem podjetju se s stanovanjskimi problemi ukvarjajo stanovanjske komisije, ki delujejo kot komisije delavskih svetov pri rudnikih Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Stanovanjske komisije pokrivajo vse delovne enote, ki leže na območju Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Stanovanjska komisija v Hrastniku ureja oziroma rešuje stanovanjska vprašanja članov delovne skupnosti, ki so zaposleni na rudniku Hrastnik (jamski obrati Ojstro, Hrastnik, Dol, delavnica, kamnolom, betonarna, menza, deloma tudi za obrat za specialna rudarska dela in upravo ZP); stanovanjska komisija pri rudniku Trbovlje rešuje stanovanjske zadeve zaposlenih na rudniku Trbovlje (jamski obrat, delavnica, opekarna, kamnolom, betonarna, menza itd.), na separaciji, skupnem prevozu in zasipnem kopu v Trbovljah, na elektrostrojnem obratu, na nabavnem oddelku, na avtoparku, deloma na obratu za specialna rudarska dela, menzi, RŠC in na upravi ZP; stanovanjska komisija pri rudniku Zagorje pa rešuje stanovanjske pro-

bleme zaposlenih na rudniku Zagorje (jamska obrata Kotredež in Kisovec, delavnice, menze, kamnolom, avtopark), na separaciji v Zagorju, na nabavnem oddelku v Zagorju, RŠC Zagorje ter deloma tudi za upravo ZP.

Tehnično oziroma administrativno delo opravljajo za stanovanjske komisije praviloma komunalni oddelki posameznih rudnikov.

Delo stanovanjskih komisij je vse prej kot lahko in to predvsem zaradi majhnih možnosti, ki jih imajo v pogledu razpolaganja s stanovanji. Praznih stanovanj podjetje nima, razen v primerih, ko podjetje odkupi oziroma zgradi nova stanovanja ali pa, ko jih pridobi z različnimi adaptacijami. Sicer pa stanovanjske komisije razdeljujejo le redka stara stanovanja, ki so na razpolago od časa do časa zavoljo izselitev, smrti, zamenjav, prepisov in podobno.

Število stanovanj se je v letošnjem letu od januarja do septembra gibalo pri našem podjetju takole:

	Hrastnik	Področje		Skupaj
		Trbovlje	Zagorje	
— na dan 1. 1. 1969	879	2.164	1.256	4.299
— povečanje	—	23	32	55
— zmanjšanje	—	17	12	29
— stanje na dan 30. 9. 1969	879	2.170	1.276	4.325

Na novo je bilo v letu zgrajenih oziroma odkupljenih in vseljenih 43 stanovanj, od tega 11 v Trbovljah v stolpnici na Trgu revolucije in 32 v Zagorju, blok RB-2 v Kisovcu. V Trbovljah je bilo pridobljenih 12 stanovanj z adaptacijo bivšega

internata na Gvidi.

Vsa ta stanovanja pa so zasedena z aktivnimi člani delovne skupnosti, deloma z upokojenci, deloma pa tudi s takimi, ki niso zaposleni pri našem podjetju.

Pregled daje naslednjo sliko:

	Hrastnik	Področje — število stanovanj		Skupaj
		Trbovlje	Zagorje	
— aktivni člani ZP	493	1.201	697	2.391
— upokojenci	331	810	426	1.567
— tuji	55	159	153	367
Skupaj	879	2.170	1.276	4.325

Iz gornjega pregleda je razvidno, da od celokupnega števila stanovanj (rudniških), stanuje v njih le 55,28 % aktivnih članov, 36,23 % je upokojencev in 8,49 % tujih strank, ki niso zaposlene pri našem podjetju. Tu so mišljeni stanovalci, ki so zaposleni na občinskih upravah,

v zdravstvenih in prosvetnih zavodih ter v nekaterih podjetjih.

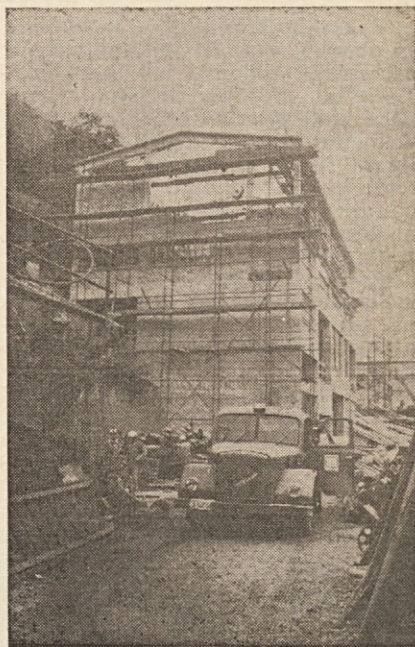
Število prosilcev za dodelitev stanovanj je še vedno zelo veliko. Koncem septembra 1969 so imele stanovanjske komisije evidentirane naslednje število prošnje za stanovanja:

	Hrastnik	Področje		Skupaj
		Trbovlje	Zagorje	
— število prosilcev, ki nimajo stanovanj	48	212	51	311
— število prosilcev, ki prosijo za zamenjavo stanovanja	44	128	45	217
SKUPAJ	92	340	96	528
od tega pa prosijo:				
— za družinska stanovanja	92	310	96	498
— za samska stanovanja	—	30	—	30

Stanovanjske komisije so reševale prošnje za dodelitev stanovanj na svojih sejah. Število teh sej je bilo:

— redne seje	8	9	8	25
— število razgovor s prosilci	—	9	36	45
Število ur, cca	—	36	144	180

Stano- vanjska proble- matika

Gradnja težkotekočinske pralnice premoga v Trbovljah (posneto 24. 7. 1969 — Foto: inž. Bregant Anton)

Iz pregleda je razvidno, da je bilo delo stanovanjske komisije v Hrastniku nekoliko manj uspešno, ker tudi komunalni oddelk na tem rudniku ni deloval tako kot to določa organizacija podjetja. Administrativno delo te komisije je opravljal socialni delavec. Predvideno je bilo, da bo od sredine oktobra t. l. zadeva na tem področju izboljšana.

Stanovanjska komisija v Trbovljah ima redne razgovore s prosilci v izvedelovnem času in to vsak prvi ponedeljek v mesecu na komunalnem oddelku rudnika Trbovlje. Enaka komisija v Zagorju pa ima uradne ure za prosilce za stanovanja, vsak četrtek, od 8. ure dalje. Razgovore vodi stanovanjski referent.

Stanovanjske komisije so v letošnjem letu dodelile stanovanja naslednjim prosilcem:

a) V HRASTNIKU

Ime člana, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje	Zaposlen na obratu — rudniku	Stanovanje je dobil v ulici, hiša štev.	Stanovanje je staro	stanovanje novo 1969
Oplotnik Zlatka	Hrastnik	Log 20	—	—
Muhovič Lado	Hrastnik	Ul. prvoborcev 26	—	—
Zdovc Miha	Hrastnik	Ul. prvoborcev 14	—	—
Pokleka Franc	Hrastnik	Log 16	—	—
Urlep Neža	upokoj.	Ul. prvoborcev 13	—	—
Bevc Ferdo	upokoj.	Novi Log 17	—	—
Potušek Alojz II.	Hrastnik	Novi Log 17	—	—
Janc Alojz	Hrastnik	Ul. prvoborcev 28	—	—
Rajh Franc	Hrastnik	Ul. prvoborcev 12	—	—
Leskovar Jože	Hrastnik	Novi Log 11	—	—
Petan Ivan	OSRD	Novi Log 11	—	—
Tanšek Jože	Hrastnik	Ul. prvoborcev 39	—	—
Funkl Mirko	Hrastnik	Ul. prvoborcev 24	—	—
Pajer Karolina	upokoj.	Ul. prvoborcev 14	—	—
Blagotinšek Doroteja	upokoj.	Log 16	—	—

b) V TRBOVLJAH

Fakin Matevž	Trbovlje	Ribnik 17	—	—
Kalšek Vili	Trbovlje	Ribnik 17	—	—
Zalezina Stane	Trbovlje	Ribnik 17	—	—
Cvetkovič Karel	Trbovlje	Trg. revoluc. 23	—	—
Zorko Jože	Trbovlje	Trg. revoluc. 23	—	—
Ahlin Ivan	Trbovlje	Trg. revoluc. 23	—	—
Brglez Mihael	Trbovlje	Trg. revoluc. 23	—	—
Knez Ivan	Trbovlje	Trg. revoluc. 23	—	—
Kralj Gizela	Trbovlje	Trg svobode 24	—	—
Cerovšek Jože	Trbovlje	Žabjek 13	—	—
Cestnik Anton	Trbovlje	Žabjek 9	—	—
Ivezić Ante	Trbovlje	Žabjek 10	—	—
Zalar Alojz	Trbovlje	Žabjek 20	—	—
Sušnik Milan	Trbovlje	Žabjek 15	—	—
Jesih Peter	Trbovlje	Žabjek 8	—	—
Vodop Drago	Trbovlje	Trg revoluc. 7 b	—	—
Ažber Miha	Trbovlje	Suštarjeva 25	—	—
Bajc Božidar	Trbovlje	Neža 23	—	—
Pusovnik Ivan	Trbovlje	Neža 23	—	—
Ilič Ilija	Trbovlje	Nasipi 11	—	—
Predovnik Vojko	Trbovlje	Nasipi 34	—	—
Kantužar Vinko	Trbovlje	Ribnik 7	—	—
Tunjič Blaž	Trbovlje	Ribnik 10	—	—
Centrih Dušan	Trbovlje	Kol. 1. maja 17	—	—
Kreže Valentin	Trbovlje	Kol. 1. maja 16	—	—
Sladič Jože	Trbovlje	Kol. 1. maja 31	—	—
Korošec Srečko	Trbovlje	Kol. 1. maja 32	—	—
Jeler Stane	Trbovlje	Keršičeva 29 a	—	—
Salmič Justin	Trbovlje	Hokrautova 43	—	—
Jerman Jože	Separacija	Vreskovo 50	—	—
Pavlovič Mihael	Separacija	Kolodvorska 16	—	—
Hočevnar Peter	Separacija	Kolodvorska 15	—	—
Stanisavljevič Slobodan	Separacija	Nasipi 9	—	—
Novak Marjan	Separacija	Partizanska 26 a	—	—
Doberšek Franc	Separacija	Ribnik 20	—	—
Kolar Franc	Nab. odd.	Kolodvorska 1	—	—
Vidovič Štefan	Nab. odd.	Kolodvorska 1	—	—
Sever Anton	Nab. odd.	Ribnik 17	—	—
Ačkun Beno	RŠC	Novi dom 43	—	—
Fükaš Joža	RŠC	Ribnik 17	—	—
Savšek Janko	RŠC	Keršičeva 22 a	—	—
Kolander Viktor	str. obrat	Trg revoluc. 7 a	—	—
Glas Franc	str. obrat	Žabjek 14	—	—
Tomšič Gregor	str. obrat	Ribnik 11	—	—
Škrinar Ivan	el. obrat	Trg revoluc. 23	—	—
Podreberšek Martin	el. obrat	Novi dom 32	—	—
Krstič Borko	OSRD	Novi dom 31	—	—
Kulterer Otmar	OSRD	Trg revoluc. 23	—	—
Kralj Jože	OSRD	Kolodvorska 15	—	—
Brundič Ana	OSRD	Keršičeva 47	—	—
Petelin Franc	OSRD	Kol. 1. maja 11	—	—
Arnejčič Franc	OSRD	Kol. 1. maja 11	—	—
Juvan Tatjana	uprava ZP	Trg revoluc. 23	—	—
Anželj Justina	uprava ZP	Trg revoluc. 23	—	—
inž. Đokić Martina	uprava ZP	Trg revoluc. 23	—	—
Glavica Franjo	Trbovlje	Trg revoluc. 23	—	—
Radulovič Helena	uprava ZP	Kešetovo 13	—	—

OSRD je prevzel nova dela za rudnik boksita Nikšič

Eksploatacijsko območje rudnikov boksita Nikšič, s sedežem v Nikšiču, se nahaja severovzhodno od Nikšiča in ima naslednje obrate: Kutsko brdo, Biočki stan, Štitovo in Djurakov do.

Trenutno eksploatirajo rudo le v obratu Kutsko brdo in delno Djurakov do. Obrati so oddaljeni od Nikšiča 27-30 km in leže na nadmorskih višinah od 1300 — 1500 m. Sedanja letna proizvodnja boksita znaša 250.000 — 300.000 ton, katerega morajo s tovornjaki zvoziti do Nikšiča. Tam ga nakladajo v vagonih in odvažajo v luko Bar ter prodajajo za ceno 7 \$ po toni fco luka.

Z odločitvijo, da bodo gradili v Titogradu tovarno za proizvodnjo glinice in aluminija, je postalo aktualno tudi povečanje in zanesljivost redne proizvodnje pri nikšičkih boksitnih rudnikih. Zato je podjetje že sredi leta 1968 angažiralo projektantsko podjetje za izdelavo projekta za razširitev rudnika. Nova odpiralna dela obsegajo cca 6600 m prog različnega profila in cca 330 m jaška izkopenega premera 4,6 m.

Poslovno združenje RUDIS je že pred razpisom za zbiranje ponudb podvzelo potrebne korake, da bi dela dobili. Po razpisu za zbiranje ponudb, objavljenem v dnevnem časopisu, sva si s predstavnikom RUDIS-a ogledala teren, kjer naj bi dela potekala, poleg tega sva zbrala več podatkov v razgovorih s predstavniki investitorja, potrebnih za sestavo ponudbe. To je bilo koncem maja 1969. Kmalu zatem smo dobili tudi uradne podatke o količinah in takoiimenovane splošne pogoje za sestavo ponudbe.

Naš oddelek za tehnično pripravo je takoj pristopil k delu, ali bolje rečeno, k zbiranju elementov za sestavo ponudbe.

Predstavnik poslovnega združenja RUDIS so med zbiranjem oziroma sestavljanjem ponudbe še enkrat obiskali investitorja in proučili vse okoliščine (cene prevozov in raznega materiala) tako, da bi ponudbo lahko čimbolj realno sestavili. Preko Rudisovega poslovnega partnerja pri tem poslu »Industriaimport« Titograd, je bil določen tudi drugi kooperant za gradbeno dela. To je gradbeno podjetje »Crna gora« iz Nikšiča.

28. junij 1969 je bil določen kot dan za zbiranje ponudb. Zato sva s predstavnikom RUDIS-a odpotovala v Nikšič, da sva osebno ob do-

Ime člana, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje	Zaposlen na obratu — rudniku	Stanovanje je dobil v ulici, hiša št.	Stanovanje je	
			stano	no
				1969
Muhič Slavka	Separacija	Trg svobode 23	—	—
Bončina Konrad	upokoj.	Suštarjeva 26	—	—
Preskar Martin	upokoj.	Kešetovo 13	—	—
Sere Marija	Mehanika	Ribnik 17	—	—
Zunk Ernest	STT	Ribnik 17	—	—
Duh Tilka	gospodinja	Opekarna 16	—	—
Žibret Julijana	gospodinja	Nasipi 30	—	—
Kreže Erna	gospodinja	Opekarna 16	—	—
Gorjup Karel	Metalija	Suštarjeva 19	—	—
Salmič Alojz		Kolodvorska 3	—	—
Žitnik Antonija	upokoj.	Kolodvorska 16	—	—
Turnšek Ivana	upokoj.	Trg svobode 24	—	—
Vizovišek Pavla	upokoj.	Novi dom 32	—	—
Zupan Franc	upokoj.	Suštarjeva 32	—	—
Poličnik Anton	upokoj.	Keršičeva 47	—	—
Doberšek Jože	upokoj.	Opekarna 28	—	—
Sefer Fani	upokoj.	Opekarna 20	—	—
Rugelj Marija	upokoj.	Nasipi 30	—	—
Hladnik Ciril	upokoj.	Suštarjeva 21	—	—
Kralj Ivan	upokoj.	Ribnik 17	—	—
Žnidar Rudolf	upokoj.	Ribnik 17	—	—
Breznikar Ivan	upokoj.	Ribnik 17	—	—
Kolander Miha	upokoj.	Ribnik 17	—	—
Sušnik Ivan	upokoj.	Ribnik 17	—	—
Lebič Marjan	GRAMAT	Nasipi 30	—	—
Okrogar Dragica	uprava ZP	Suštarjeva 26	—	—
Poznič Marija	upokoj.	Novi dom 32	—	—

Stanovanja na Ribniku 17 niso v novi zgradbi, pač pa v adaptirani nizki zgradbi bivšega internata rudarskih vajencev na Gvidi. Ti stanovalci so bili preseljeni iz hiš na Trgu revolucije, ki so bile porušene zaradi novih gradenj.

c) V ZAGORJU

Pavšek Alojz	Zagorje	Okrogarjeva 11	—	—
Gorenc Karel	Zagorje	Ul. talcev 26	—	—
Pragar Albert	upokoj.	Kisovec 69	—	—
Uštar Anton	upokoj.	Loke 23	—	—
Vozelj Leopold	Zagorje	Kisovec 149	—	—
Stariha Jože	Zagorje	C. zmage 47	—	—
Žunec Ivan	Zagorje	Kisovec 62	—	—
Uran Ivan	Zagorje	Kisovec 149	—	—
Meterc Mato	Zagorje	Ul. talcev 38	—	—
Kostanjšek Štefan	Zagorje	Polje 14	—	—
Smrkolj Franc	upokoj.	Kisovec 46	—	—
Škrabar Marija	upokoj.	Kisovec 69	—	—
Mandriera Karel	upokoj.	Kisovec 62	—	—
Kovač Lado	Zagorje	Kisovec 16	—	—
Popovič Milan	Zagorje	Kisovec 72	—	—
Kvartič Edi	Zagorje	Kisovec 46	—	—
Dolenc Emil	Zagorje	Loke 47	—	—
Lipovšek Milan	RŠC	Polje 11	—	—
Šlager Alojz	Zagorje	Kisovec 96	—	—
Borišek Alojz	Zagorje	Kisovec 17	—	—
Prcač Srečko	Zagorje	Kisovec 44	—	—
Korimšek Tine	Separac.	Kopališka 16	—	—
Žibret Ivan	Zagorje	Kisovec 121	—	—
Simič Milorad	Zagorje	Kisovec 47	—	—
Marinovič Ante	Zagorje	Kisovec 72	—	—
Drolc Edi	Avtopark	Kisovec 122	—	—
Osmanovič Huso	Zagorje	Kisovec 58	—	—
Mlinarič Martin	Zagorje	Kopališka 8	—	—
Potparič Milojko	RŠC	Kisovec 87	—	—
Kobiljšek Viktor	ZRN	Kopališka 8	—	—
Bašelj Matilda	upokoj.	Kopališka 7	—	—
Starc Jože	Zagorje	Polje 10	—	—
Jurjec Štefan	Zagorje	C. zmage 49	—	—
Leben Marjeta	upokoj.	Podvine 14	—	—
Šinkovec Jože	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—
Zupanc Albin	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—
Roglič Franc 7.	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—
Rebernjak Viktor	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—
Prošenc Ana	KZ	Kisovec RB-2	—	—
Juvan Jože	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—
Jelnikar Franc	Avtopark	Kisovec RB-2	—	—
Vajda Jože	Zagorje	Kisovec RB-2	—	—

ločeni uri oddala ponudbo. Med ponudniki so bili: Progresinvest iz Beograda, Rumag iz Beograda, Gramex iz Beograda in RUDIS iz Trbovelj. Predsednik komisije je pred vsemi prečital ponudbe posameznih ponudnikov in iz tega sva sklepala, da smo bili najcenejši.

Vsota za ponujena rudarska dela je znašala cca 27.000.000,00 din, za gradbena pa 24.000.000,00 din. Naša ponudba za rudarska dela v višini 27.000.000,00 din je bila med drugimi ponudniki nekje v sredini. V kasnejših razpravljanih n pogajanjih z investitorjem, smo od te vsote morali popustiti 600.000,00 din. Končno nas je investitor obvestil, da je njihov delavski svet odločil, da dobi rudarska gradbena dela obrat za specialna rudarska dela ZP-T, gradbena dela pa gradbeno podjetje »Crna gora« iz Nikšiča.

Takoj smo pristopili k pripravljanju potrebne opreme. Znano je, da OSRD doslej ni imel dovolj opreme za operativno delo takega obsega. Zato je bilo potrebno izmed številnih ponudnikov izbrati tako opremo, ki bo ustrezala in omogočala doseganje planiranih učinkov na progah 10 m na dan. Poleg tega je bilo treba izvesti obsežno pripravljeno delo (napeljava daljnovoda 35 kV, adaptacija obstoječih zgradb, itd.) tako, da je trenutno delo v polnem razmahu.

S tem, da si bomo nabavili novo opremo v vrednosti 2.000.000,00 din, bomo omogočili nemoten potek dela in ponovno pridobili dobro ime obrata za specialna rudarska dela v južnih republikah, ki je doslej že deloma zbledelo.

Starman Franc, dipl. inž. rud.

H U M O R

Ko je šel Johan iz šihta ni nikdar šel mimo Sušnikove gostilne, da ne bi šel pit. Enkrat se mu je pa le zdelo tega dovolj. Človek mora imeti nekaj volje v sebi, si je dejal in jo mahnil mimo gostilne. Malo ga je sicer vleklo pri vhodu, toda vzdržal je. Ko je prišel kakih petdeset korakov od gostilne, se je ustavil in dejal: »Vidiš Johan, da je šlo mimo gostilne, ampak sedajle si ga pa zaslužil pol litra«. Obrnil se je in šel spit svoj obvezni delež za tisti dan. S tem se je velikokrat pohvalil, kako močno voljo ima.

—oOo—

Po vojni je bila na rudniku Zagorje še stara kopalnica. V njej je bilo seveda polno grilov (rusov). Zato je na nekem sestanku obratovodja vprašal zbrane rudarje, kaj bi ukrenili, da bi se iznebili te nadloge. Pa se je oglašil Senčarjev žvan in dejal: »Guspud inžinir, uje mimo komandanta, drugi se bodo pa sami podali«.

Ime člana, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje	Zaposlen na obratu — rudniku	Stanovanje je dobil v ulici, hiša štev.	Stanovanje je staro novo 1969
Prosenc Miloš	RŠC	Kisovec RB-2	—
Pajk Franc	Avtopark T.	Kisovec RB-2	—
Krajnik Stane	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Kos Franc 8.	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Jazbinšek Miha	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Đombič Milorad	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Roglič Milan	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Pavšek Franc	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Mohar Štefka	uprava	Kisovec RB-2	—
Beričič Alojz	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Perme Stane	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Medija Jože	občina	Kisovec RB-2	—
Ostrožnik Jože	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Gajser Franc	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Javoršek Roman	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Mrzelj Marija	upokoj.	Kisovec RB-2	—
Sagadin Stanko	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Urbanija Anton	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Kerin Mirko	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Vidmar Ivo	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Vračević Vojo	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Bevc Andrej	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Zupan Franc 12.	Zagorje	Kisovec RB-2	—
Golčar Ivan	Zagorje	Kisovec RB-2	—

Ob tej priliki moramo poudariti tudi to, da stanovanjske komisije le razdeljujejo stanovanja, najsibo to stara ali nova, nimajo pa nobenih pooblastil za sklepanje o morebitnih potrebnih popravilih na rudniških stanovanjskih zgradbah. Te pravice in dolžnosti pa imajo področna stanovanjska podjetja v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, ki upravljajo in gospodarijo s celotnim stanovanjskim fondom, ki je v družbeni lasti. Povezano s temi podjetji imajo komunalni oddelki rudnikov, deloma pa tudi nekatere druge skupne službe podjetja. Željeno je, da bi s skupnim uspešnim sodelovanjem pripomogli k čimboljšemu počutju vseh stanovalcev v rudniških stanovanjskih zgradbah.

L. T.

Delo in uspehi organizacije ZK na področju rudnika Zagorje

Z reorganizacijo ZKJ na področju občine Zagorje, je tudi na rudniku Zagorje prišlo do organizacijskih sprememb. Prvotno je na rudniku Zagorje obstojal rudniški komite in štiri osnovne organizacije ZK, v katerih je bilo včlanjenih cca 160 članov ZK. Z vključitvijo članov ZK v krajevne organizacije, smo ustanovili na rudniku le aktiv komunistov s sekretarjem aktiva in dvema članoma. Delo aktiva je bilo oteženo zaradi premajhnega števila članov sekretariata, zato smo ga razširili na devet članov. Vseh članov ZK je na rudniku Zagorje trenutno 136.

Težave so tudi z nekaterimi komunisti, predvsem zaradi udeležbe na sestankih, ki jih moramo včasih sklicevati tudi po trikrat. Izgovarjajo se seveda, da delujejo in so aktivni v krajevnih organizacijah ZK, dejansko pa nikjer. Tega seveda ne moremo posploševati. Zato smo predlagali občinski konferenci ZK, da bi ustanovili samostojno osnovno organizacijo na rudniku Zagorje. To bi porazdelili na posamezne oddelke. Sekretariat smatra, da je to nujno izvesti, spričo situacije, kakršna je na rudniku Zagorje, da bi bil vsak komunist zainteresiran in seznanjen s problemi in sanacijami, ki se pripravljajo.

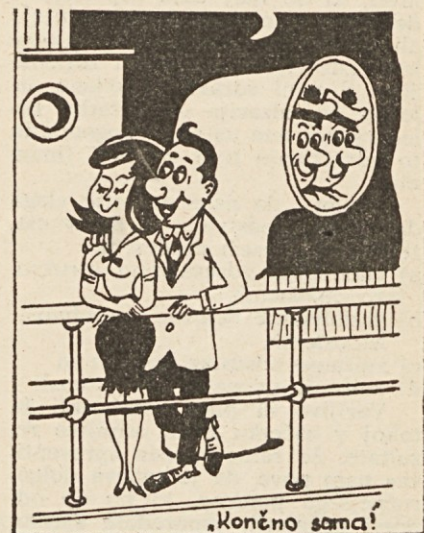
Na aktivu in sekretariatu ZK smo obravnavali predvsem problematiko rudnika Zagorje. Vodstvu rudnika Zagorje skušamo pomagati pri tolmačenju problematike vsem članom kolektiva, predvsem zaradi

obrata Kotredež. Na eni zadnjih sej sekretariata sta bila navzoča tudi sekretar občinske konference ZK in predsednik občinskega sindikalnega sveta Zagorje. Obravnavali smo probleme okrog osebnih dohodkov in proizvodnje. S strani sekretariata občinske konference ZK so bila postavljena vprašanja, ki so se nanašala na nezadovoljstvo članov kolektiva zavoljo osebnih dohodkov. Ta vprašanja smo razčistili ter prišli do zaključka, da je treba vse težave, ki se trenutno pojavljajo, predvsem na obratu Kotredež, pravočasno posredovati v obliki ustrezne informacije celotnemu kolektivu tako, da ne bo nejasnosti. Sekretariat je bil mnenja, da bi bilo potrebno na posameznih obratih sklicevati obratne konference oziroma zbere kolektiva, na katerih bi seznanjali celoten kolektiv o stanju rudnika Zagorje. Na seji aktiva so nekateri vpraševali glede nejasnosti, ki so nastale v zvezi s finančnim rezultatom rudnika Zagorje, zlasti za mesec junij. Na sekretariatu občinske konference dvomijo o izredno slabem povprečku. Člani sekretariata so tudi predlagali, da bi bile vse enote iz območja rudnika Zagorje, udeležene na povprečku kopaškega delavnika (šihta) rudnika Zagorje, ne pa povprečka ZP-T, ker tudi ta razlika bremeni tono zagorskega premoga — seveda iz razloga, ker je povpreček ZP-T nekoliko večji od povprečka, dosežena na rudniku Zagorje.

Naštel sem le nekaj problemov,

ki jih je aktiv obravnaval. Seveda so pa še mnoge druge težave, ki se z njimi vsakodnevno srečujemo in jih bomo morali reševati. Zato je tudi nujno, da organiziramo samostojno organizacijo ZK na rudniku Zagorje, v katero bomo morali vključiti vse komuniste. Za vse tiste pa, ki ne bodo hoteli sodelovati, pa bomo morali podvzeti ustrezne sankcije, čeprav se bo število članov ZK zmanjšalo. Nameravamo obravnavati tudi vprašanje sprejemanja novih članov, ki bi bili voljni delati v ZK.

Vovk Ivan

Preventivno zdravljenje

Naše podjetje je v letu 1968 pričelo z organizacijo in financiranjem preventivnega (preprečevalnega) zdravljenja članov delovne skupnosti. Da bi zvedeli za mnenje tistih, ki so bili poslani na to zdravljenje, smo izvedli anketo, ki je vsebovala 19 vprašanj. Odločil sem se, da posredujem rezultate ankete vsem članom naše delovne skupnosti, da bi iz njih lahko povzeli sklep o nadaljni koristnosti in upravičenosti preventivnega zdravljenja.

Namen ankete: Ugotoviti pogoje zdravljenja, počutje zdravljenih in rezultate zdravljenja.

Anketiranih je bilo 54 oseb od 70, kolikor jih je bilo poslanih na preventivno zdravljenje v letu 1968. Štirinajst oseb je bilo v času anketiranja opravičeno odsotnih.

Na preventivnem zdravljenju je bilo s področja delovnih enot:

— v Trbovljah	28 oseb
— v Zagorju	24 oseb
— v Hrastniku	18 oseb

Anketni list je izpolnilo s področja delovnih enot:

— v Trbovljah	19 oseb
— v Zagorju	20 oseb
— v Hrastniku	15 oseb

Povprečna starost anketiranih znaša 45 let.

Koristniki preventivnega zdravljenja, ki so izpolnili anketni list, so zaposleni kot:

jamski delavci	21
zunanji delavci	33
fizični delavci	44
umski delavci	10

Anketa je bila anonimna, da bi koristniki lahko svobodno izrazili svoje mnenje in vtise o pogojih in koristnosti preventivnega zdravljenja.

Neposreden namen preventivnega zdravljenja je v tem, da se delavci, ki so dalj časa zaposleni v delovni organizaciji in ki bolujejo ali pa kažejo znake različnih obolenj, zdravijo v ustreznih zdraviliščih. S temi zdravilišči sklene delovna organizacija ob začetku koledarskega leta ustrezne pogodbe in to zdravljenje tudi v celoti financira.

S tem, da naše podjetje vlaga dokajšnja sredstva v to dejavnost, želi hkrati doseči predvsem:

- ugodnejšo zdravstveno strukturo zaposlenih,
- podaljšanje delovne sposobnosti zaposlenih,
- znižanje odstotka bolanih in
- znižanje primerov invalidnosti

Varljivo bi bilo pričakovati že takoj v začetku neke otipljive rezultate. Že sama beseda »preventiva« nam pove, da je zadeva dolgoročnejšega pomena, ki bo ob odpravi nekaterih vzporednih spremljajočih pojavov dala otipljivejše

rezultate šele po nekem daljšem obdobju. Šele po tem obdobju bo moč dokončno ugotoviti, ali je vlaganje sredstev upravičeno in ali se dejavnost na tem področju odvija v skladu z nameni.

Z izvedbo te ankete smo za začetek želeli priti le do nekih splošnih ugotovitev v odnosu in na relaciji plačnik — zdravilišče — koristnik. Iz navedenih ugotovitev naj bi delovna organizacija kot plačnik zdravljenja ugotavljala, ali je na tej relaciji karkoli, kar bi bilo potrebno za normalno odvijanje zdravljenja dodati ali spremeniti. Če je to v resnici potrebno pa bomo lahko ugotavljali iz odgovorov in komentarja.

— Povprečna starost anketiranih je 45 let. Računajoč, da delovna storilnost začne padati pri 40 letih, v rudarstvu raje še nekoliko preje, je bilo nujno potrebno upoštevati pri izbiri kandidatov, da se v povprečju izbranih doseže oziroma preseže ta starost. To so ljudje, ki se bližajo starosti upokojitvi in jim je s takim zdravljenjem omogočeno, da normalneje dočakajo upokojitev.

— Podjetje za preventivno zdravljenje v letu 1968 ni določilo višine sredstev, ampak je odobrilo le število oseb, ki se v navedenem letu lahko zdravijo. Odobreno je bilo 70 zdravljenj za podjetje kot celoto, posamezna območja pa so jih koristila kot spredaj navedeno.

— V letu 1968 je bilo zdravljenje omejeno le na dve zdravilišči in to, na zdravilišče Čateške Toplice, ki je namenjeno predvsem reumatikom in klimatsko zdravilišče v domu Staneta Žagarja v Bohinju.

Odgovori na stavljenja vprašanja so bili naslednji:

1. Anketirani so bili vprašani glede pravilnosti napotitve. Hoteli smo zvedeti, ali so mnenja zdravstvene in socialne službe ter koristnika samega skladna. Gre namreč zato, da koristnika ne bi napotili v tako zdravilišče, ki bi dalo slabe rezultate, oziroma bi napotitev v neustrezno zdravilišče potegnila za seboj tudi druge posledice.

Od 54 anketiranih jih 52 potrjuje pravilnost napotitve, le dva to zanikata. V obeh primerih kjer je odgovor nikalen, pa je šlo za več obolenj hkrati, kjer je zdravljenje osnovne bolezni vzpodbujalo vzporedne. N. pr. zdravljenje osnovne bolezni zahteva tako terapijo, ki izčrpa in zahteva obilno in kalorično prehrano, zaradi vzporedne bolezni pa je predpisana dietična prehrana ipd.

2. Za mnenje o tem, kako je vplivalo 21 dnevno zdravljenje na zdravstveno stanje anketiranih, smo določili štiri možne odgovore.

Glede na starost in delovno dobo ter še nekatera druga dejstva nismo pričakovali odgovorov na vprašanje pod št. 1. Povsem normalno pa se nam zdi, da je od števila anketiranih kar 49 odgovorilo, da se po zdravljenju bolje počutijo.

V 4 primerih menijo koristniki da ne čutijo nobene spremembe, v enem primeru pa se je stanje poslabšalo. Med navedenimi petimi primeri pa sta tudi tista dva, ki menita, da napotitev ni bila ustrezna bolezni.

3. Če je 21 dnevno bivanje v zdravilišču zadosti dolgo, menijo anketirani naslednje:

Nihče od vprašanih ne meni, da je 21 dnevno bivanje v zdravilišču predolgo. Razumljivo!

36 anketiranih meni, da je 21 dnevno bivanje v zdravilišču primerno dolgo.

Bolj zanimiva pa je trditev 18 anketiranih, ki menijo, da je 21 dnevno bivanje v zdravilišču prekratko.

Večina je objektivno ocenila vprašanje in odgovor. To je verjetno tista kategorija anketiranih pri katerih je preventivno zdravljenje podvzeto v pravem času, realno pa so znali oceniti tudi trenutne možnosti delovne organizacije, verjetno pa tudi težje prenašajo daljšo odsotnost od delovnega mesta in družine. Druga skupina anketiranih, ki trdi, da je bivanje prekratko, pa je tudi do neke mere razumljiva. Verjetno gre za skupino, katerih stopnja bolezni ne spada več v skupino preventivne in zaradi težine bolezni zahtevajo več kot so dejanske možnosti. Pomembno je vsekakor mnenje tiste skupine, ki smatra, da je 21 dnevno bivanje primerno dolgo, saj je treba pri tem vsekakor upoštevati zmožnosti delovne organizacije oziroma razpoložljiva sredstva, ki jih koristniki sami ustvarjajo.

4. in 5. Iz naslednjih dveh vprašanj smo želeli izvedeti ali so koristniki imeli možnost popolne zdravstvene oskrbe in njen učinek.

Poleg tega pa smo želeli dobiti tudi mnenje o tem, ali je oskrba enaka tisti, ki jo uživajo tisti, katerih plačnik je socialno zavarovanje, oziroma samoplačniki, glede na to, da so cene enotne. Ker navedenih dveh vprašanj ni mogoče številčno prikazati, naj navedem samo ugotovitve, ki iz-

Anketni list

Naše podjetje že drugo leto izdaja svoje glasilo »Srečno«, ki nadaljuje delo prejšnjega ciklostiranega glasila Informator. V tem času je bilo objavljenih veliko število člankov, z najrazličnejšo vsebino. Uredniški odbor glasila Srečno bi rad zvedel za mnenje o kvaliteti oziroma vsebini doslej izišlih številk glasila Srečno. Zato naprošamo vse člane naše delovne skupnosti, da podajo na tem anketnem listu svoje mnenje na stavljena vprašanja. Vprašanja so postavljena tako, da nanje odgovorite z DA ali NE. Ustrezen odgovor obkrožite.

Anketa je anonimna!

1) Vam sedanja zunanja oblika glasila Srečno ugaja?	DA — NE
2) Je bil obseg posameznih števil (število strani) prevelik?	DA — NE
3) So bili objavljeni članki predolgi?	DA — NE
4) Kateri članki so vam bili najbolj všeč:	
— o proizvodnih problemih	DA — NE
— o investicijah	DA — NE
— o finančnem oziroma gospodarskem stanju podjetja	DA — NE
— o delu družbeno-političnih organizacij	DA — NE
— o delu kulturnih in športnih društev	DA — NE
— o delu samoupravnih organov	DA — NE
— o anketi med člani delovne skupnosti	DA — NE
— o kadrovskih in izobraževalnih vprašanjih	DA — NE
— novice iz delovnih enot	DA — NE
— o gospodarski reformi	DA — NE
— o potovanjih v inozemstvo	DA — NE
— o stanovanjski problematiki	DA — NE
— o zdravstvenem stanju kolektiva	DA — NE
— o varnosti pri delu	DA — NE
— o delu poslovnih združenj	DA — NE
— o študijsko-razvojnem delu	DA — NE
— o raznih statističnih podatkih	DA — NE
— o prodaji premoga	DA — NE
— o delu obrata za specialna rudarska dela	DA — NE
— o delitvi dohodka	DA — NE
— o izumih in tehničnih izboljšavah	DA — NE
— o delu občinskih skupščin	DA — NE
5) Ste mnenja, da bi v naslednjih številkah glasila »Srečno« zajeli poleg dosedanjih stalnih informacij še prispevke iz naslednjih področij:	
— o napredku rudarske tehnike in storilnosti v drugih državah	DA — NE
— o perspektivah premogovništva	DA — NE
— o perspektivah ZP-T	DA — NE
— o delu drugih podjetij v naši bližnji okolici	DA — NE
— o delu posameznih obratov oziroma delovnih enot	DA — NE
— o delu ostalih jugoslovanskih rudnikov	DA — NE
— literarni prispevki na rudarsko temo	DA — NE
— večje število novic iz kolektiva	DA — NE
— ostali predlogi:	DA — NE
6) Bi bili pripravljeni za-to v bodoče plačevati za glasilo Srečno določeno naročnino za kritje dela stroškov:	
— ničesar	DA — NE
— do 0,20 din	DA — NE
— do 0,50 din	DA — NE
7) Splošni predlogi za izboljšanje oblike, obsega in vsebine glasila Srečno:	

OPOMBA: Anketni list naj izpolni vsak bralec glasila Srečno. Izpolnjen anketni list je treba oddati do 15. novembra 1969 obratnemu tajništvu, kjer je izpolnjevalec zaposlen, to pa ga bo odposlalo splošnemu sektorju na upravo ZP — za uredniški odbor.

hajajo iz odgovorov.

Iz odgovorov je razvidno, da so imeli koristniki na razpolago vse zdravstvene usluge, ki jih je predpisoval zdraviliški zdravnik pod enakimi pogoji za vse paciente v zdravilišču.

Iz odgovorov je moč razbrati, da so poleg rednih zdravstvenih uslug imeli koristniki tudi pravico do pregledov na lastno željo, ali obratno.

O posameznih zdravstvenih uslugah se anketirani pohvalno izražajo tudi glede izvedbe in koristnosti. To bo vsekakor treba prenesti na upravo zdravilišč, da bi ob eventualnem ponovnem zdravljenju, koristnost posameznih uslug upoštevala.

6. Nekateri izmed koristnikov so, kot sem omenil, že v začetku imeli razen osnovne tudi vzporedne bolezni, zaradi katerih so morali uživati dietično hrano. Zanimalo nas je, če zdravilišča to obljubo, ki so jo dala ob sklepanju pogodb tudi upoštevala. Od 54 anketiranih jih je imelo kar 50 predpisano navadno prehrano, le 4 so postavljali zahtevo po dietični prehrani. Dobili so jo trije, enemu pa ni bilo ugodeno. Začudenji smo bili nad tem in bomo zadevo ob prvem razgovoru z merodajnimi skušali osvetliti.

7. in 8. Vprašanji se nanašata na vprašanje pod št. 4.

9. Vprašanje je sicer nadaljevanje vprašanja pod št. 2 in je hkrati tudi najbolj pomembno in bistveno za delovno organizacijo in koristnika. Iz odgovora samega pa je moč dobiti tudi odgovor, ali je vlaganje sredstev v to dejavnost upravičeno ali ne. Anketirani odgovarjajo takole: 6 jih meni, da po vrnitvi iz zdravljenja delajo zopet normalno.

44 jih meni, da po vrnitvi iz zdravljenja delo lažje zmagujejo.

3 menijo, da po vrnitvi ne zaznavajo nobenih sprememb.

1 meni, da svoje delo po vrnitvi težje zmaguje in še ta primer se nanaša na tistega, ki zatrjuje, da ni bil pravilno napoten.

Prepričan sem, da vložena sredstva najdejo dovolj opravičila v prvih dveh odgovorih. Če petdeset ljudi po zdravljenju svoje delo lažje zmaguje, ali dela zopet normalno pomeni, da delajo redno, predvsem pa varneje, ne glede na to koliko časa bo to trajalo. To pravim zato, ker so nekateri anketirani poudarjali izjave zdraviliškega zdravnika, da morajo tako zdravljenje vsaj še dvakrat ponoviti, kar pomeni, da se jim po nekem določenem obdobju zdravstveno stanje lahko zopet poslabša. Čeprav se v odgovorih na to vprašanje ne more dati realna ocena brez u-

streznih globljih medicinskih preiskav, je vendar osnovno in zadovoljivo že pozitivno mnenje anketiranih in njihovo počutje.

10. Zanimalo nas je, če so odnosi na relaciji osebje zdravilišča kot celota — koristniki, korektni in v skladu s ponudbo in obveznostmi ustanove.

41 jih meni, da je bil odnos osebja do njih zelo dober. 13 jih meni, da je bil ta odnos zadovoljiv.

Iz navedenega je moč sklepati, da v nobenem primeru ni prišlo do kršitve korektnosti in izpolnjevanja obveznosti osebja napram pacientom, kar je vsekakor razveseljujoč pojav.

Ker se na isto vprašanje nanaša tudi vprašanje pod št. 11, 12 in 14 v katerih so bili anketirani povprašani tudi o nekaterih manj bistvenih zadevah naj mimogrede odgovorim tudi na to.

V nobenem primeru niso opazili, da bi v zdravilišču delali med pacienti razlike. To vprašanje smo postavili namenoma zato, ker vemo, da rudarji na take nepravilnosti svojstveno reagirajo.

Glede hišnega in zdraviliškega reda meni 53 anketiranih, da je bil zadovoljiv, da so imeli možnost normalno počivati in, da niso opazili nerednosti, ki bi vplivale na normalno odvijanje zdravljenja. Samo v enem primeru je bilo podano nasprotno mnenje, ki ga je sicer treba upoštevati, vendar z rezervno.

Na nastanitev v zdravilišču, tu so mišljene sobe, oprema in lega sob, ki so namenjene izključno počitku, anketirani niso imeli nobenih pripomb. Vprašanje je bilo postavljeno zato, ker imajo npr. Čateške Toplice tudi izven območja ustanove in precej oddaljene, kar povzroča zlasti pacientom, ki se težje gibljejo, določene težave.

13. Poleg zahteve po dobrih zdravstvenih uslugah, ki so osnovnega pomena za koristnika in plačnika, je zelo važno tudi, kako je pripravljena prehrana. Tem večjo pozornost pa je treba posvetiti prehrani, ker sam način zdravljenja zahteva določen napor kot npr. masaža, mineralne in parne kopeli, sprememba klime in utrjujoča telovadba ter sprehodi. Zanimalo nas je neposredno mnenje o tem. 31 anketiranih se o prehrani pohvalno izražajo.

20 anketiranih nima o prehrani nobenih pripomb.

3 anketirani so bili s prehrano nezadovoljni.

Iz navedenih mnenj je moč ugotoviti, da so zdravilišča skoraj v celoti zadovoljila potrebi po dobri prehrani, tako količinsko kot po kvaliteti. Mnenja treh, ki s hrano niso bili zadovoljni, je treba jemati z rezervno, ker sta

dva od teh bila nepravilno napotena, kot že spredaj navedeno, tako da ta dva ne moreta zmanjševati splošnega vtisa. V enem primeru pa gre za nekvalitetno sadje, ki se daje le kot dodatek k osnovnim jedem.

15. Na vprašanje, če so imeli anketirani med zdravljenjem občutek, da se zdravstveno osebje prizadeva izboljšati njihovo zdravstveno stanje odgovarjajo takole:

Vsi anketirani so odgovorili z DA, kar pomeni, da je bilo v celoti zadoščeno njihovim materialnim zahtevam poleg osebnega zadovoljstva, ki ima tudi znaten vpliv na dobro počutje in ne nazadnje tudi na zdravje.

16. Na vprašanje kaj menijo anketirani o tem, ali so rezultati preventivnega zdravljenja tolikšni, da opravičujejo vložena sredstva, odgovarjajo:

54 anketiranih t. j. vsi, izjavljajo da sredstva v te namene opravičujejo vlaganja, kar pomeni, da bi bilo nadaljevanje te dejavnosti pod enakimi ali vsaj približno enakimi pogoji utemeljeno.

17. Da se potrdi mnenje anketiranih iz prejšnjega vprašanja smo jim zastavili naslednje vprašanje:

Če bi se izkazalo, da delovna organizacija ne bi imela dovolj sredstev za tovrstno zdravljenje, ali bi bili v tem primeru pripravljene prevzeti del stroškov. Anketirani odgovarjajo:

39 anketiranih se je izreklo za soudeležbo pri kritju stroškov. Proti soudeležbi je bilo 15 anketiranih in sicer, 10 iz področja Zagorja, 4 iz področja Trbovelj in 1 iz področja Hrastnika.

Kar precejšnje število je tistih, ki niso pripravljene prispevati ničesar. Pri tem je seveda nujno potrebno upoštevati gmotno stanje posameznika in dejstvo, da je proti udeležbi večina iz področja Zagorja, kjer so v povprečju osebni dohodki najnižji. Med navedenimi pa je tudi večina takih, ki imajo številne družine in ne prenesejo drugih izdatkov.

18. Vsi anketirani so ob izpolnitvi anketnega lista bili seznanjeni o dosedanji izbiri kandidatov in šele potem so na to vprašanje lahko odgovarjali.

Od 54 anketiranih jih 44 meni, da je sedanji način izbora ustrezen. Menijo namreč, da ob sodelovanju več ljudi pri izboru lahko pride do uveljavljanja večih teženj. Zagovarjajo mišljenja, da je najbolje, da ta izbor še nadalje opravljajo strokovne službe, predvsem zdravstvena.

10 anketiranih meni, da sedanji način izbora ni ustrezen. Tako mišljenje zagovarjajo 3 Zagorjani, 5 Hrastničani in 2 Trboveljčani. Kljub njihovi dozdnevni neustreznosti pa ne pred-

lagajo ničesar dodatnega, tako da njihovega mnenja ni mogoče jemati resno.

19. Na vprašanje, če bi še koristili možnost preventivnega zdravljenja, če bi jim taka možnost bila dana odgovarjajo:

vseh 54 anketiranih je izjavilo, da bi se take možnosti v danem primeru še poslužili.

Do konca leta 1969 bo izvedena tudi druga anketa med tistimi člani kolektiva, ki so koristili preventivno zdravljenje v letu

1969. Ta skupina je bila po številu močnejša, zato bomo tudi objavili in na osnovi skupnih rezultatov posredovali ustrezne zaključke.

Kralj Martin

Delo samoupravnih organov

Osrednji delavski svet in upravni odbor našega podjetja sta imela v času od 1. avgusta do 10. oktobra 1969 naslednje seje oziroma zasedanja, na katerih so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

1) Na 7. seji upravnega odbora, dne 15. avgusta 1969:

- ugodno je rešil šest vlog, dve je zavrnil, pet pa jih je sprejel na znanje,
- na predlog komisije ODS za izume in tehnične izboljšave je odobril tovarišu Knezu Alojzu, oskrbniku reševalne postaje na rudniku Trbovlje, izplačilo enkratne denarne nagrade v višini 1.500,00 din za osvojenno tehnično izboljšavo — izdelavo posebne patrone za izolacijske aparate tipa Dräger,
- pripravil je predlog za ODS za odobritev spremembe pravilnika o delitvi osebnih dohodkov za delovno mesto vodje komunalnega oddelka,
- potrdil je poročilo o rezultatih proizvodnje in porabe glavnih vrst materiala za letošnje leto,
- sektor za tehnično pripravo je dobil nalogo, da pripravi predlog za spremembo programa uporabe amortizacijskih sredstev,
- obrat za specialna rudarska dela je dobil nalogo, da mora tesneje sodelovati s tehničnim vodstvom in kadrovskim sektorjem ZP, z namenom, da bi enotno reševali in odločali o problemih dela in poslovanja OSRD,
- na znanje je sprejel informacijo o problematiki prodaje premoga in opeke; s strani kupcev je namreč zelo velik interes za premog, katerega pa zaradi že znanih okoliščin ni mogoče v železnih oziroma pogodbenih količinah, dobavljati kupcem,
- na podlagi pooblastila ODS je odobril nove cene komercialnemu premogu iz rudnika Zagorje za 10% in komercialnemu premogu iz rudnikov Trbovlje in Hrastnik za 5%, z veljavnostjo od 1. 9. 1969 dalje; za zvišanje se je odločil po predhodni analizi tržišča, stroškov itd.,
- imenoval je tričlansko komisijo za izdelavo osnutka nove organizacije samoupravnih organov v podjetju,
- na predlog kadrovske komisije je odobril nekaj štipendij in št

pendijskih pomoči ter izplačilo šolnin.

2) Na 21. zasedanju osrednjega delavskega sveta, dne 28. avgusta 1969:

- sprejel je nov pravilnik o delovnih razmerjih, vključno z nekaterimi dopolnitvami in spremembami,
 - uprava podjetja je dobila nalogo, da izposluje pri republiškem rudarskem inšpektoratu dovoljenje, da se smejo absolventi rudarskega šolskega centra, ki vstopijo na delo pri ZP-T, zaposliti v jami pred 18. letom starosti,
 - na znanje je sprejel sklep upravnega odbora, da se od 1. septembra 1969 dalje povečajo cene premogu za 10% (Zagorje) oziroma 5% (Trbovlje in Hrastnik),
 - odobril je prenos novozgrajenega stanovanjskega bloka RB—2 Kisovec v upravljanje s strani stanovanjskega podjetja Zagorje, z veljavnostjo od 1. avgusta 1969 dalje,
 - odobril je prodajo izločene zgradbe Grajska 5 v Zagorju, najugodnejšemu ponudniku,
 - odobril je brezplačen prenos 476 m² rudniškega zemljišča v Hrastniku, na občino Hrastnik, namensko za izgradnjo nove pekarne,
 - odobril je izločitev stanovanjskih zgradb Loke 30 in 30a ter stanovanjsko barako Kisovec 90 iz družbenega upravljanja, z veljavnostjo od 1. avgusta 1969 dalje; vsi ti objekti bodo zaradi dotrajanosti oziroma rudarjenja, porušeni,
 - odobril je spremembo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov z uvedbo novega delovnega mesta vodje komunalnega oddelka rudnika Trbovlje in vodjo stroškovnega knjigovodstva ZP,
 - imenoval je kot predstavnika — delegata za volitve predstavnikov v skupščino in članov v svet gospodarske zbornice SRS, glavnega direktorja Ivančiča Alberta, dipl. inž. rud.
- ## 3) Na 8. seji upravnega odbora, dne 11. septembra 1969:
- dve vlogi je rešil ugodno, tri je zavrnil, o eni pa bo ponovno

razpravljaj,

- odobril je službeno potovanje na Madžarsko tov. Bantanu Brunu, dipl. inž. el., vodji elektro službe ZP, zaradi udeležbe na mednarodnem posvetovanju o vzdrževanju rudarskih strojev in naprav,
- pripravil je predlog za ODS za odobritev novih cen za prevoze s tovornjakom OM-Titano,
- odobril je nekaj štipendij in štipendijskih pomoči ter plačilo šolnine oziroma šolanja na raznih srednjih in visokih šolah,
- kadrovski sektor je dobil nalogo, da pripravi poročilo o višini doslej porabljenih sredstev za kadre, s posebnim ozirom na štipendije, štipendijske pomoči in strokovno usposabljanje,
- odobril je notranjo razporeditev v sistemizaciji delovnih mest varnostnega tehnika iz SVD ZP—T,
- načelno je dal soglasje za izvedbo adaptacije dosedanje stanovanjsko-poslovne zgradbe Trg revolucije 14 s tem, da se dozida še eno nadstropje in vsi prostori v tej zgradbi porabijo za službene prostore,
- potrdil je poročilo o poteku proizvodnje in proizvodni problematiki po posameznih delovnih enotah. Ob tej priliki je soglašal tudi z ukrepi, ki jih je uprava podjetja podzela v zvezi z zmanjšanjem dobav manjkaločnega premoga termoelektrarni zaradi okvare na novi turbini, katere popravilo bo trajalo dalj časa,
- vodstvu rudnikov Hrastnik in Trbovlje sta dobili nalogo, da izvedeta razgovore z nadzorno-tehničnim osebjem. Na razgovorih morajo seznaniti navzoče s situacijo, kakršna je nastala v zvezi z zelo zmanjšanimi dobavami premoga termoelektrarni,
- vodstvo uprave podjetja je dobilo nalogo, da pristojne službe določijo, katera dela po programu uporabe investicijskih sredstev je možno izločiti iz programa, da bi na ta način dobili sredstva za pospešeno graditev tistih investicijskih objektov, ki bodo omogočili proizvodnjo komercialnega premoga na rudnikih Hrastnik in Trbovlje,
- potrdil je poročilo o poteku izgradnje investicijskih objektov

in poteku nabav investicijske opreme ter o sredstvih, ki so bila v ta namen izčrpana po posameznih vrstah in posameznih delovnih enotah. V času od 1. 1. do 31. 7. 1969 je bilo porabljenih za investicijsko izgradnjo pri celotnem podjetju 5.769.476 oziroma 38,5 % od skupno razpoložljivih sredstev; ob tej priliki je sklenil, da morajo strokovne službe izdelati rebalans programa uporabe investicijskih sredstev za letošnje leto,

- potrdil je, da morajo rudniške stanovanj. komisije preko pravnega sektorja biti dosledne pri nasilnih vselitvah v rudniška stanovanja in sicer v tem smislu, da morajo obvezno zahtevati sodni postopek za izselitev nasilno vseljenih strank v rudniška stanovanja.

4) Na 9. seji upravnega odbora, dne 26. septembra 1969:

- potrdil je poročilo o stroških rudarskega šolskega centra ter poročilo o izplačanih štipendijah v letošnjem letu,
- dopolnil je sklep iz prejšnje seje, ki se nanaša na tarifo za novo nabavljen tovornjak v avtoparku,
- Trebušaku Janezu iz Zagorja je odobril izplačilo enkratne odškodnine v višini 1.047,70 din zaradi škode, ki je nastala ob neurju 22. avgusta t.l. na njegovem vrtu, ker ni bilo mogoče pravočasno zaradi narasle vode dvigniti rudniške zapornice v strugi Kotredežce,
- odobril je 30-dnevno strokovno izpopolnjevanje v Zahodni Nemčiji tovarišema Jenčiču Francu, dipl. inž. kemije in Švajgerju Zdravku, dipl. inž. rud.; nadalje je odobril 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo tovarišem Klenovšku Srečku, dipl. inž. rud., Dolancu Borisu, dipl. inž. rud. in Zupanu Ivanu — zaradi urejanja nekaterih tehničnih in finančnih zadev pri firmi Deilmann-Haniel; Mlakarju Mirku — dipl. inž. rud. in Turnšku Romanu 1-dnevno potovanje v Avstrijo zaradi nabave opreme za separacijo,
- pripravil je predlog za ODS za odobritev spremembe cene za prevoz deputatnega premoga na relaciji razdeljevalnica premoga

Trbovlje—Dobovec, Skofja riža in Župa,

- na znanje so sprejeli informacijo o opravljenem službenem potovanju tovariša Bantana Bruna, dipl. inž. el. na Madžarsko,
- seznanjen je bil s težavami, ki jih ima OSRD pri izvajanju del na gradbišču v Boru; na gradbišču je v jami oziroma jašku izredno velik dotok vode, pa tudi ostali geološki pogoji otežujejo napredovanje. Z investitorjem doslej ni bilo mogoče doseči sporazuma glede spremembe cen,
- potrdil je finančni obračun in delitev dohodka za avgust in za razdobje januar—avgust t.l.,
- sklenil je, da mora rudnik Zagorje stalno stremeti za zmanjševanje proizvodnih stroškov in pa zmanjšati negativni finančni rezultat prvih osmih mesecev t.l.
- rudnika Hrastnik in Zagorje morata ob ustreznem razporejanju moštva in ustrežnejši organizaciji dela povišati povprečno dnevno proizvodnjo premoga zaradi omejene proizvodnje premoga na rudniku Trbovlje, dokler bo v popravilu nova turbina v TET II.,
- soglašal je z osnutkom nove organizacije samoupravnih organov, katerega je pripravila občasna komisija upravnega odbora,
- potrdil je poročilo o gospodarjenju z jeklenim podporjem v času od leta 1953 do 1968. Analitski oddelek je dobil nalogo, da razširi analizo o gospodarjenju z jeklenim podporjem še na leto 1969. V sodelovanju z ostalimi strokovnimi službami pa bo pripravil do konca t.l. poseben pravilnik o gospodarjenju z jeklenim podporjem,
- pripravil je predlog za ODS, da bi naše podjetje odobrilo poročstvo za najetje inozemskega komercialnega kredita cementarni Trbovlje, v višini 3.313,000 din pri kreditni banki in hranilnici Ljubljana,
- komisija ODS za varstvo pri delu je dobila predlog, da takoj razpravlja o problematiki strelcev, ki zaradi poslabšanega zdravstvenega stanja ne morejo več opravljati dela na dosedanjem delovnem mestu. Gre za to, da ti člani delovne skupnosti ne bi bili oškodovani pri osebnih dohodkih.

5) Na 22. zasedanju osrednjega delavskega sveta, dne 29. septembra 1969:

- potrdil je poročilo o problematiki proizvodnje ter komercialnih problemih,
- soglašal je z dosedanjimi ukrepi, ki jih je vodstvo podjetja izvedlo v zvezi z zmanjšanimi dobavami manjkaličnega premoga iz rudnika Trbovlje termoelektrarni Trbovlje zaradi daljše okvare turbine,

— analitski oddelek je dobil nalogo, da seznanj vse tri rudnike, o rezultatih analize gospodarjenja z jeklenim podporjem z namenom, da sprejmejo ustrezne ukrepe za izboljšanje tega poslovanja,

— potrdil je osnutek predloga nove organizacije samoupravnih organov pri ZP ter ga hkrati dal v razpravo vsem delovnim enotam, družbeno-političnim organizacijam, samoupravnim organom in članom delovne skupnosti,

— potrdil je poročilo o delu službe varstva pri delu s posebnim ozirom na ugotovitve in ukrepe, ki jih je predpisal republiški rudarski inšpektorat o rednem, letnem pregledu jamskih in zunanjih naprav; s tem v zvezi je ODS sklenil, da se z veljavnostjo od 1. 10. t.l. ukinejo delovna mesta spremljevalcev vlakov pri skupnem prevozu, ki je v sestavu separacije,

— potrdil je rebalans programa uporabe investicijskih sredstev za leto 1969; spremembo je bilo sprejeti zaradi povečanja rudarskih del na rudniku Trbovlje, zvišanja sredstev za zunanje zgradbe in projekte ter sredstva za nabavo opreme za obrat za specialna rudarska dela,

— cementarni Trbovlje je odobril poročstvo za najetje inozemskega komercialnega kredita v znesku 3.313,000 din pri KBH Ljubljana, namensko za razširitev oziroma rekonstrukcijo tovarne cementa,

— določil je, da se poslovni sklad stranskih dejavnosti OSRD, GRAMAT-a in avtoparka razdeli na osnovno dejavnost ZP in druge uporabnike storitev teh dejavnosti, po doseženi realizaciji,

— določil je nove tarife za uporabo tovornjakov — znamke OM-Titano,

— odobril je spremembo cen za prevoz deputatnega premoga iz Trbovelj na Dobovec, Skofjo rižo in Župo, zaradi spremenjenih pogojev. Za enkratni prevoz bo znašala tarifa odslej 65,00 din,

— odobril je izločitev nekaterih dotrajanih osnovnih sredstev na rudnikih Trbovlje in Zagorje.

Lenarič Tine

O laboratorijskih analizah metana

Jugoslovanski predpisi o tehničnih ukrepih in o varnosti pri podzemeljskih rudarskih delih iz leta 1967, zahtevajo v členu 261, da je treba pri jamah z metanom in drugimi nevarnimi plini — razen redne kontrole v jamski atmosferi — delati tudi kemične analize zraka glavnega izhodnega zračnega toka in sicer enkrat mesečno, posameznih zračilnih oddelkov po enkrat tromesečno, ako organ rudarskega inšpektorata ne odredi drugače. Z analizo zraka je treba ugotoviti količino kisika, metana, ogljikovega monoksida, ogljikovega dioksida in po potrebi še drugih nevarnih plinov v zraku. Če ni naprav za analitično določevanje vsebine ogljikovega monoksida, se ga lahko določi s pomočjo odgovarjajočih preciznih indikatorjev.

Do izdaje jugoslovanskega standarda lahko rudarski organ predpiše način jemanja vzorcev zraka in opravljanja kemične analize.

Začasno navodilo za določevanje kategorije jame, slojev in za razvrstitev jamskih prostorov po stopnjah nevarnosti od metana z dne 11. 1. 1968 določa, da morata dva operaterja z dvema inštrumentoma kemično analizirati paralelne vzorce jamskega zraka.

V obeh primerih je treba torej metan določiti z analitičnimi kemijskimi metodami. Mnogokrat je treba dobiti podatke zelo hitro. Analitične laboratorijske metode pa zahtevajo določen čas. Če je v laboratoriju mnogo vzorcev jamskega zraka, na primer takrat, kadar se kategorizira jame z ozirom na metan in morajo biti analize gotove v 12 urah po vzetju vzorca jamskega zraka, je — upoštevaje za transport

vzorcev potreben čas — tej zahtevi dostikrat težko v celoti zadostiti.

Ob obisku rudnika St. Eloy v Auvergni sem postal pozoren na dejstvo, da v laboratoriju analizirajo jamski zrak z električnimi laboratorijskimi metanometri in ne s klasičnimi kemičnimi analitičnimi metodami. Zanimalo me je, kakšni so v tem pogledu predpisi francoskega »Splošnega pravilnika o eksploataciji rudnikov čvrstih mineralnih goriv« (izdaja l. 1968) in kaj je o laboratorijskih analizah metana napisano v znanem Vidalovem rudarskem priročniku »Exploitation des mines«.

Člen 179 navedenih francoskih rudarskih predpisov se glasi: »Vsebinsko metana v izhodnem zračilnem toku iz vsakega samostojnega oddelka je v izrazito metanskih jamah ugotavljati vsakodnevno, v slabo metanskih jamah pa vsaj enkrat tedensko in sicer z indikatorji s takojšnjimi rezultati. Vsaj enkrat mesečno je rezultate kontrolirati z aparatom — analizatorjem metana.

Te periodične meritve je raztegniti na vsak zračilni tok, za katerega se posebej zahteva omejena vsebina metana.

Ugotovljene ali analizirane podatke o količini metana je takoj vnesti v knjigo o zračenju.«

Uradno navodilo za uporabo navedenega splošnega pravilnika, pa se za člen 179 glasi takole: »S členom 179 predpisane meritve naj vrši posebej za to določeni specializirani uslužbenec. Napredovanje hodnika, nadkop, ali katerekoli delovišče, ki je opremljeno s separatnim (sekundarnim) prezračevanjem, lahko včasih samo zase pred-

stavlja samostojni oddelek. Isti člen razširja metanometrične meritve na vse zračilne tokove, za katere se posebej zahteva neka limitirana vsebina metana, npr. ob uporabi lokomotiv z motorji z notranjim zgorevanjem ali električnih naprav.

Ko ohranjamo obvezo laboratorijske kontrole meritev, katere so narejene z indikatorjem s takojšnjimi rezultati, ne podcenjujemo doseženega napredka v pogledu občutljivosti in natančnosti metanometrov, toda namen kontrole je verifikacija zanesljivosti indikatorja«.

Primerjava našega in francoskega predpisa pokaže, da je francoski predpis strožji glede kontrole zračilnih tokov z ozirom na CH_4 , da je ta kontrola ob uporabi metanometrov hitra in zelo pogosta, kar nedvomno zvišuje stopnjo varnosti dela v jamah. Laboratorijska kontrola jamskega zraka, ki se vrši enkrat mesečno, se izvaja z laboratorijskimi električnimi aparati, ki delujejo na principu merjenja segretja, ki nastane z zgorevanjem metana ob stiku s platinsko žico, katera je v eni od vej Wheatstonovega mostiča in ki je po Joulovem efektu segreta nad temperaturo, ki ustreza točki začetka katalitičnega zgorevanja metana. Tudi te meritve so hitre.

In še o tem, kaj pravi Vidal v preje omenjenem francoskem učbeniku rudarstva (knjiga II., izd. l. 1962). »Laboratorijske analize metana.

Navedimo iz zgodovine:

- Lebretonovo bireto, kjer merimo količino svetilnega plina, katerega dodajamo metanski mešanici, da dosežemo točko vžiga,
- Orsatov aparat, ki je zasnovan na zgorevanju metana na bakrovem oksidu itd.

Teh aparatov skoro nikjer več ne uporabljajo, ker so laboratorijski metanometri bolj natančni in hitrejši.«

Vidal je torej že skoraj upokojil najrazličnejše steklene laboratorijske aparature za analizo metana.

Naš kemijsko-tehnološki laboratorij bo v kratkem prejel prvi laboratorijski metanometer francoske firme CAM. Upajmo, da bodo pristojni organi hitro odobrili njegovo uporabo, ne glede na naše predpise, ki laboratorijskih modernih analizatorjev še ne poznajo.

V interesu varnosti je hitro in precizno določevanje metana ne samo na deloviščih in pri kontroli vstopnih in izstopnih zračilnih tokov glede na vsebino CH_4 v sami jami, temveč tudi pri laboratorijskih meritvah. Naši predpisi iz leta 1967 so v tem pogledu bili zastareli že ob izidu.

Pust Ivo, dipl. inž. rud.

Posledice zemeljskega plazu na Korbarici v Zagorju (posneto 26. 5. 1969)
(Foto: inž. Breganta Anton)

Začetek novega šolskega leta v RŠC

V začetku septembra se je na RŠC začelo novo šolsko leto 1969-1970. Vajenci rudarske poklicne šole so razdeljeni v 6 oddelkov in sicer v 2 prva, 2 druga in 2 tretja razreda. Številčno stanje je naslednje:

- I. letnik: 25 vajencev
- II. letnik: 39 vajencev
- III. letnik: 49 vajencev
- Skupaj: 113 vajencev

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da se je letos v rudarsko poklicno šolo za izučitev poklica kvalificiranega rudarja — kopača vpisalo le 25 vajencev (od 59 prijaviteljih), od katerih jih obiskuje 14 praktični pouk v Zagorju, 11 pa v Trbovljah. Zaradi tako majhnega števila vpisanih in zaradi razdrobljenosti praktičnega pouka je izvajanje samega pouka oteženo. Glede na trenutne široke možnosti zaposlovanja v drugih panogah industrije je RŠC v soglasju in s podporo Zsavskih premogovnikov izvedel precej široko propagandno akcijo za vpis že v maju letošnjega leta. Če pogledamo od kod so vpisani doma, lahko ugotovimo, da so le iz krajev, ki smo jih obiskali, tako da je: domačinov (Zagorje, Trbovlje) 7, Stajerska in Prekmurje 11, Hrvatsko Zagorje 3, BiH 4. Po informacijah je bil slab vpis letos tudi na drugih poklicnih šolah (med temi tudi na RŠC — Velenje), tako da naš primer ni izjemen. Še vedno pričakujemo, da bo nekaj

vajencev prišlo iz BiH, kar je nujno, sicer prihodnje leto ne bo mogoče izvajati praktičnega pouka na dveh rudnikih ker je tudi sedanj 2. letnik številčno slabo zaseden.

S pričetkom novega šolskega leta smo se znašli v precej nezavidljivi situaciji glede jamskih šolskih delovišč. V jami Lakonca pripravljamo za odkopavanje zadnje etažo (kota 252) istočasno pa raziskujemo zapadno krilo tega polja na koti 275, kjer je izdelano sedaj cca 110 m raziskovalne proge po premogu. Zaradi kontinuitete izvajanja praktičnega pouka bi bilo nujno izdelati projekt za odpiranje zapadnega krila v polju Lakonca in takoj tudi pričeti z odpiralnimi deli, ker se bo sicer RŠC znašel v finančnih težavah zavoljo tega, ker ne bo ob izvajanju praktičnega pouka proizvajal zadosti premoga. Denar za odpiranje zapadnega krila polja Lakonca ni zagotovljen.

Tudi v jami Kisovec bo treba izdelati podaljšek presipnega jaška iz 5. na 14. etažo v polju 40. S sedanjim lomljenim presipnikom s 5. na 10. etažo bomo na 11. etaži, ki je v pripravi za odkopavanje, že prišli v sam premogov sloj. Sredstva, ki bi bila potrebna za izdelavo tega objekta, so iz plana investicij za leto 1969 izpadla in smo se tako znašli pred problemom, kako ta jamski objekt graditi. Z izgradnjo bi bilo treba pričeti takoj.

Sicer so pa z novim šolskim le-

tom zopet zaživele na RŠC vse izven šolske dejavnosti, tako mladinska in partijska organizacija, domska skupnost, delati je začel odbor za izdajo šolskega glasila, v teku so strokovna in družbena politična predavanja, delujejo krožki in zaživele je novoustanovljeno šolsko športno društvo »Bratstvo«, za delovanje katerega bo vsak, ki je zaposlen na RŠC, prispeval do 10 din.

Tudi letos so ZPT v RŠC vpisali nove kovinarske in elektrikarske vajence, ki obiskujejo praktični pouk v delavnicah ZPT, teoretični pouk pa na SIC-u v Zagorju.

Številčno stanje je naslednje:

Elektrikarji

- I. letnik: 7 vajencev
- II. letnik: 4 vajenci
- III. letnik: 11 vajencev
- Skupaj: 22 vajencev

Kovinarji

- I. letnik: 6 vajencev
- II. letnik: 7 vajencev
- III. letnik: 10 vajencev
- Skupaj: 23 vajencev

Avtomehanikar

- III. letnik: 1 vajenec

Skupno število vajencev: rudarskih (113), elektrikarskih (22), kovinarskih (23) in avtomehanikarskih (1) znaša v pričetku šolskega leta 1969/1970 torej 159 vajencev.

Kovač Pavel, dipl. inž. rud.

Potek rekonstrukcije opekarne

Sodobnost in napredek industrije v vseh gospodarskih panogah se bliskovito razvija tudi v industriji gradbenega materiala. V zadnjih letih se je močno razvila opekarska industrija, ki stremi za tem, da preide iz sezonske v industrijsko proizvodnjo in s tem doseže ustrežnejšo rentabilnost, kar je tudi cilj naše družbene reforme.

Vse opekarne v Sloveniji razen Goriških opekarn so starejšega tipa, zato so bile potrebne novih rekonstrukcij in vlaganj denarnih sredstev za večjo in sodobnejšo proizvodnjo opečnih izdelkov. Ena najbolj zastarelih obratov v Sloveniji pa je bila naša opekarna in bi neinvestiranje pomenilo likvidacijo te dejavnosti. Najslabši točki v celotnem proizvodnem procesu sta bili izredno zastarel notranji transport in pomanjkanje umetnega sušilnega prostora za sušenje surove opeke. Zato je bil namen rekonstrukcije na opekarni zgraditi nove umetne sušilnice, ki bodo skrajšale

čas sušenja in podaljšale sezono opekarskega obrata. Nova ureditev notranjega transporta pa bo omogočila krajšo in lažjo dostavo posameznih proizvodov do končne faze.

Sam začetek rekonstrukcije je bil izredno težak in zahteven. Z deli smo pričeli ob koncu sezone, torej v mesecu novembru 1968. Treba je bilo porušiti prostore stare kopalnice in stanovanjsko hišo, kjer se je takoj zataknilo. Tako ta zadeva še danes ni rešena, čeprav je minilo že skoraj eno leto. Težave so bile tudi z izkopom. Predno smo začeli z delom, smo morali odstraniti stare tire. Velika količina izkopanega glinenega materiala, ki se je ob deževnem vremenu zelo lepil in blatil, smo nakladali tudi ročno na tovornjake, ker je bil dostop z nakladalcem PESCI nemogoč. Kljub vsem vremenskim neprilikam in izredno hudi zimi smo uspeli dograditi betonske piste in temelje nove sušilnice do začetka nove sezone

v letu 1969. Sama proizvodnja je bila in je še nekoliko okrnjena zaradi pomanjkanja sušilnega prostora. Zadali smo si edino nalogo, da v najkrajšem času pozidamo novo umetno sušilnico, ki obsega 2 x po 12 komor in transportni hodnik. Kapaciteta umetne sušilnice je usklajena s kapaciteto krožne peči (sistem Hoffmann-ena največjih peči v Sloveniji) strojnice in naravnih sušilnic. Mesečna kapaciteta umetne sušilnice bo znašala od 600.000 do 700.000 opečnih enot in še cca 300.000 opečnih enot iz naravnih sušilnih prostorov. Ti, zadnji, pa pridejo v poštev le v letni dobi.

Gradnja sušilnic je lepo nadpodovala vse do danes, ko je objekt dograjen in so ostala le še manjša dodatna dela. Umetna sušilnica je pričela z rednim obratovanjem, toda žal samo s 50 % zmogljivostjo. Zastoj je nastal pri nabavi in montaži generatorja na trdo gorivo, ki ga je projektiralo in izdelalo pod-

jetje »KLIMA« iz Celja in ga zaradi preizkusnega obratovanja ni mogla dostaviti v pogodbenem roku. S polovično kapaciteto umetnih sušilnic smo začeli obratovati ta mesec, ko je bilo včasih že konec sezone in bomo obratovali do konca leta, oziroma do takrat ko nam bo sneg onemogočil pridobivanje gline iz deponije.

Z novo rekonstrukcijo bo stopila tudi naša opekarna v korak z ostalimi slovenskimi opekarnami in sicer po kvaliteti in proizvodnji, saj bo prešla iz sedanjih 4,5 milijonov na 8-9 milijonov enot opečnih izdelkov letno ter se tako premaknila na vrh tabele slovenskih opekarn.

Golob Miro

Gradbena dela pri gradnji umetne sušilnice za opeko na opekarni rudnika Trbovlje ZP, v maju 1969

(Foto: Golob Miro)

LETOVANJE NA RABU

Počitniško razpoloženje je letos v glavnem za nami. Tu in tam se še spomnimo lepih pa tudi slabih ur in dogodkov in kmalu bodo na vrsti novi načrti, nove želje in zahteve, nova razburjenja — opravičena in neopravičena, potrebna in nepotrebna.

Res je, da imamo zavoljo številnih naravnih lepot v gorskem svetu, na morju, v toplicah in drugih letoviščih dovolj izbire za letovanje. Res pa je tudi, da je dovolj vzrokov zaradi katerih izbira za večino članov delovne skupnosti ne pride v poštev. Že pred leti smo se odločili za letovanje na morju in izbrali Rab. Kolikor se še spominjam, to ni bilo povsem slučajno. V prvi vrsti so za tako številni kolektiv potrebne precejšnje zmogljivosti. Le-te je bilo pri omejenih denarnih sredstvih mogoče doseči s kar najbolj racionalnim izkoristkom prostora in čim daljšo sezono. Vremenske prilike na Rabu pogojujejo eno in drugo. Toda kljub temu so bile v glavni sezoni zmogljivosti premajhne, da ne govorimo o možnosti izbire termina in stanovanja. Povsod, kjer se vsem željam ne da ustreči, pride do slabe volje, do nerganja in do očitkov. Verjetno bi se s podrobno izdelanim pravilnikom o

pogojih ter pravicah in predpravicah o letovanju, izognili marsikateri slabi volji. Vsak, ki se je znašel v kočljivem položaju, se je po svoje opiral na dejstva, ki so mu najbolj ustrezala. Nekdo na službena leta, drugi na vrstni red prijavi, tretji na število letovanj in četrti zopet na leta, ki so potekla od zadnjega letovanja na Rabu. Nekateri so celo izračunali, kdo bi lahko letoval v celoti na svoje stroške in kjerkoli. Sicer pa povečano zanimanje za letovanje na Rabu ni slabo znamenje.

Po večletnem premoru sem se odločil za letovanje v našem počitniškem domu na Rabu. Kljub sezoni, termin ni bil problem. Vremennarji-amaterji so se tokrat uštel. Prav sredi počitnic (dekade) bo mlaj in dnevih okrog mlaja rado dežuje. Tokrat nam je bilo vreme kljub mlaju naklonjeno. Manj naklonjeni so bili objestneži, ki so do kraja razočarali šoferja, ko so mu malo pred odhodom iz Trbovelj, iz avtobusa, ki je stal pred upravo ZP, demontirali in zlomili avtomobilsko značko »Mercedes«. Šofer je bil z avtobusom prvič v Trbovljah — lep sprejem? Naša iskrena prizadevnost zaradi primera, ga je potolažila. S svojim odnosom do nas

potnikov je le pokazal, da zaradi neljubega dogodka ni zmetal vse Trboveljčane kar v en koš.

Potovanje do Raba je potekalo brezhibno in po voznem redu. Za nami je bil prvi dan dopusta. V jutranjih urah se večina še ni odločila za svoj urnik preživljanja težko pričakovanih počitniških dni. Izkoristili smo teh nekaj minut. V glavnem vsi zadovoljni, smo se še pobilže spoznali in stekla je beseda. In tema razgovora — prvi vtisi. Za redne obiskovalce Raba so razlike med posameznimi leti manj opazne, za vse ostale seveda bolj. Vsak je imel kaj povedati. Iz razgovora ni bilo težko ugotoviti, da kritičnem očem ne bodo ušle niti malenkosti. Pripombe na slaba ležišča in čistočo, posebno v paviljonih in sanitarijah. Kritične so bile ocene neenotnih in dotrajanih vrtnih garnitur. Tako smo že prvi dan in potem vse dni predno smo sedli, preizkušali trdnost stolov in se držali zlatega pravila, varno je varno. Marsikoga so motile neenotne, skromne in nekatere precej okrušene skodelice za kavo ali čaj in podobno. Iz štirih delov, nekdanj dveh škatelj za šah, smo komaj odbrali figure za eno garnituro in še to okrnjeno, saj so bili zaradi ogor-

čenih borb naših prednikov konji, tekači in celo kralj, obglavljeni. Skratka ugotovili smo, da manjka rekvizitov za igro in šport. Zdelo se mi je, da je bilo za en sam dan letovanja prigovorov že kar preveč, saj se še nismo lotili obvezne kritike prehrane. Poleg tega pa bo prav gotovo ostalo še nekaj za upravnika in njegove najozje sodelavce. Ni bilo treba dolgo čakati in na vrsto so prišle tudi te pripombe. Preslano-neslano, preveč mastno — premalo mastno, preveč krompirja, premalo moke in obratno, okusno in neokusno in podobno. Jaz pa pravim, kolikor ljudi, toliko okusov. Še najbolj realna se mi je zdelo pripomba večine, da bi bila hrana lahko boljša, saj je s tako pripombo verjetno vsak računal na svoj okus in svoje potrebe. Rekli so, ne! Pripombe, ki izhajajo iz različnih okusov so eno, kritika na nivo kvalitete, izbire in sestavo obrokov pa je drugo.

Nekateri so skušali biti bolj preudarni in so jo takole zagodli: kaj bi pa radi za 10,00 din/dan. Na prvo oceno res preudarno. Kljub temu se večina nad to pripombo ni navdušila. Kaj pa regres, ali niso tudi ta denar prispevali člani delovne skupnosti in tako tudi vsak koristnik, ki letuje. Kaj pa tisti, ki regres ne koristijo? Nihče jim kot članom delovne skupnosti ne more kratiti teh pravic, da se prijavijo. Kdo, kolikokrat in kdaj bo kdo letoval, naj bi bilo urejeno s pravilnikom. Očitki, da člani delovne skupnosti niso skromni, niso bili na mestu. Sem na strani skromnih, nisem pa zato, da bi s pretirano skromnostjo, dajali revnejši zunanji videz podjetja kot dejansko je. Saj smo se tu in tam že tudi pri nekaterih drugih odločitvah opirali na reprezentančnost in ugled podjetja. Tisti, ki so obiskali svoje prijatelje iz drugih kolektivov, v drugih domovih, niso mogli skriti prizadetosti ob pripovedovanju vtisov, ki so jih tam dobili.

Na upravnika so leteli očitki, da je tudi sicer bolj skromno gostoljubje in prijaznost le preveč očitno delil na večje in manjše potrošnike tekočih dobrin. Za tiste, ki so ostali pri »Lero« ali celo kar pri kisli vodi, je ostalo njegove prijetnosti bore malo ali nič. Ni nas pre-

pričal, da se zaveda vseh dolžnosti in tudi pravic.

Po vsem tem, kar je bilo videti in slišati, bi človek dejal, da barometer očem pada in kaže že bolj na slabo vreme. Če bo tako kot je z vremenom, ko je za slabim vedno lepo, se da tudi malo potrpeti.

Pravijo, da kdor dela, dela napake, kdor ne dela, dela še večje. Napake smo delali tudi mi **dopustniki**. Pa ne zato, ker nismo delali, saj smo bili na brezdela dopustniki upravičeni. Če smo samokritični potem priznajmo, da smo bili neposredno udeleženi pri ustvarjanju reda ali nereda, čistoče ali nečistoče. Tudi stanja opreme ne bi mogli v celoti naprtiti dotrajanosti in slabemu vzdrževanju, ker so nekateri znaki le preveč očitna posledica slabih odnosov do nje.

V tako številnih skupinah se nujno najdejo ljudje ne le različnih okusov, temveč tudi različnih značajev in navad, na katere ima počitniško razporejenost večkrat še poseben vpliv.

Nekaterim ni šlo v račun, zakaj letovali v drugi republiki, ko imamo v Sloveniji toliko lepih krajev. Druge to ni motilo. Na Rabu slišiš v glavnem samo tujo govorico in tako bi bilo verjetno tudi v Slovenskem primorju. V naši skupini, ki je bila čisto slovenska, so nas na to, da nismo v Sloveniji, poleg upravnika, spominjali le nekateri med mlajšimi, ki so se kar tako za prazen nič jasno in glasno v pristnem žargonu pošiljali v ... Verjetno bi bilo tako tudi na Slovenskem.

Na dopustu samo še zajtrk in potovanje nazaj se uradno ne šteje več v letovanje. Spremenili smo navade. Do zadnjega smo se nastavliali soncu in lovili posamezna pramena žarkov, če se je sonce skrivalo za oblake. Na avtobusu pa smo bili dosledni v tem, da ja ne bo ko ga obsvetilo. Kolikor ovinkov in oblačkov, tolikokrat okenske zavese v avtobusu gor in dol. Kljub temu, da je to početje spravilo celo šoferja iz ravnotežja, so nekateri le podkrepili svoj prav: na morje gremo zato, da se sončimo, avto pa ima premične zavese zato, da se jih pomika gor in dol.

Da bi ostal zvest naslovu sestavka, potem ne bi bilo prav, če bi o-

stal le pri spominih na izrečene pripombe. Mnogo je ostalo tudi lepih spominov. Že v samem začetku potovanja, ko smo se znašli v avtobusu, me je prevzelo vzdušje. Današnji način življenja nas odtuja in razdvaja. Čeprav vsi iz enega kraja in celo istega kolektiva, si postajamo tuji. Na avtobusu, vsi razporejeni, vsi stari dobri prijatelji. Vsak je po svoje skušal biti kavalir in tolmač raznih nasvetov. Pristrčni so bili komentari najmlajših. Lepa vožnja z avtobusom, krasno jutro, mirno morje in temu primerno enaka lepa vožnja z »Jablancem« na Rab, so pogoji, da se človek že prvi dan dopusta otrse vsakodnevnih skrbi in tegob. In pred nami je bilo še vseh deset dni. Posamezne družine ali skupine in tudi posamezniki so si po svoje, kakor je bilo komu najbolj prav, izdelali načrt, kako bi najlepše izkoristili te dragocene dneve. Sončenje, kopanje, izleti peš, s čolnom ali avtobusom, sprehodi, veslanje, ribolov itd. Vdopoldanskih urah je bilo zanimivo v mestu in na trgu, v večernih urah pa sprehod ob obali do pristanišča, kjer je bilo posebno živahno ob prihodih potniških ladij. Nazaj grede pa na sladoled, kavo ali dva deci. Ljubitelji glasbe so lahko izbirali od salonske do jazza, od električnih kitar in popevk, do koncerta godbe na pihala, ljubitelji plesa pa od valčka in polke do tanga in sambe.

Čeprav je nekaterim že zdavnaj odveč obujati spomine na pretekle čase, mi misli hote ali nehote uhajajo v tiste dni, ko so bili le zelo redki med nami, ki so videli morje. O letovanju na morju je bilo za nas navadne zemljane grešno misliti. Ni bilo ne denarja, ne dopusta. Tako ima vsaka ocena svojo realnost, odvisno s kom ali s čim jo primerjamo. Zato pa imajo prav tudi tisti, ki opirajo svojo kritiko na sedanost.

Kritične pripombe sem navedel izključno zavoljo dobronamernosti in koristnosti. Nepravilnosti, katere je mogoče s skupnimi prizadevanji takoj povsem odpraviti, niso niti najmanj tako pomembne, da bi zato kdorkoli okleval, ko se bo prihodnje leto odločal za dopust na Rabu ali ostati doma.

Kovač Vilko

Kadrovske vesti

V času od 1. avgusta do vključno 30. septembra 1969 ima kadrovska služba Zasavskih premogovnikov — Trbovlje, evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

Delovna enota Rudnik Hrastnik

August — sprejeti:

Slapšak Terezija — čistilka, Knez

Rafael — jamski vozač, Slapšak Franc — jamski vozač, Maček Ferdo — jamski vozač, Knez Alojz — jamski vozač, Križaj Stanka — elektro tehnik-pripravnik;

September — sprejeti:

Daničič Jože — jamski vozač,

Cerjak Franc — jamski vozač, Kranjc Ivan — jamski kopač, Palčnik Viktor — električar, Kocman Ivan — jamski vozač, Ramšak Martin — jamski kopač, Hribšek Rudolf — ključavničar, Stojs Milan — jamski kopač, Selan Franc — dipl. inž. rud., Povše Gregor — jamski vozač;

August — odišli:

Dolšek Edi — obr. higieničar, upokojen; Golec Franc — jamski ko-

pač, upokojen; Ravnikar Franc — jamomerec, upokojen; Vodušek Branko — jamski vozač, odpoved dela v poskusni dobi; Miklič Vojko — zunanji delavec, praksa - v šolo; Klopotan Josip — vrtalec, samovoljna odpoved; Čakarič Jožo — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Tadič Nikola — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Detič Ivan — jamski vozač, v JLA; Šentjunc Franc — jamski vozač, v JLA; Zabrložnik Jože — jamski kopač, v JLA; Češnovar Marjan — jamski kopač, v JLA; Veber Jože — jamski vozač, sporazumna odpoved; Trupina Stipe — jamski kopač, v JLA; Milinič Božo — jamski kopač, v JLA; Prelogar Rafael — jamski vozač, v JLA; Osredkar Stane — jamski kopač, v JLA; Fujs Alojz — jamski kopač, v JLA; Zakošek Stane — jamski kopač, v JLA; Germ Stefan, jamski kopač, v JLA; Stražar Alojz — jamski kopač, v JLA; Draksler Milan — električar, v JLA; Zupanc Franc — učni kopač, samovoljna odpoved;

September — odšli:

Bačnik Franc — jamski kopač, upokojen; Hohnec Milan — jamski kopač, upokojen; Bevc Amalija — snažilka, upokojena; Kolander Jože — jamski kopač, inv. upokojen; Turanovič Ismet — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Avbelj Dušan — dipl. inž. rud., sporazumna odpoved; Petek Franc — jamski kopač, inv. upokojen; Pevec Edvard — jamski vozač, samovoljna odpoved; Suhodolčan Anton — jamski vozač, sporazumna odpoved; Jernejšek Viktor — jamski vozač, v JLA; Palčnik Viktor — električar, v JLA; Kaluder Franc — jamski kopač, v JLA; Vodišek Viktor — jamski vozač, samovoljna odpoved; Topolovec Jože — jamski vozač, v JLA; Zupan Ivan — jamski kopač, upokojen;

Delovna enota Rudnik Trbovlje

Avgust — sprejeti:

Urnaut Alojz — jamski kopač, Tisnikar Jože - jamski kopač, Planko Marjan — zunanji delavec-praksa, Pirnavar Rajko — zunanji delavec-praksa, Menkovič Mustafa — jamski vozač, Koban Branko - jamski vozač-praksa, Plahuta Anton — jamski kopač, Lončar Božo — jamski kopač, Senčar Ludvik — zunanji delavec, Gaberc Anton — jamski vozač, Kralj Alojzija — opek. delavka, Duh Fani — opek. delavka, Matoš Drago — jamski kopač, Zagorelec Nada — opek. delavka, Jamnik Vida — opek. delavka;

September — sprejeti:

Gajšek Vlasta — ekonomski tehnik, Pušnik Martin — opek. delavec, Škof Neža — opek. delavka, Trop Ivan — jamski kopač, Janžekovič Ivan — jamski kopač, Keder

Mato — jamski vozač, Zupanc Jože — opek. delavec, Klemenčič Janez — jamski kopač, Kurnik Vinko - opek. delavec, Podlesnik Franc — opek. delavec, Božič Božidar — jamski kopač, Pavlin Franc — jamski vozač, Selčan Vili — jamski kopač;

Avgust — odšli:

Žavbi Anton — jamski kopač, upokojen; Bokal Alojz — jamski kopač, upokojen; Plevel Drago — jamski kopač, v JLA; Gričar Roman — zunanji delavec, v šolo-potek prakse; Krevl Branko — zunanji delavec, v šolo-potek prakse; Knific Andrej — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Verdel Drago — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Jager Jože - zun. delavec, v šolo-potek prakse; Grošelj Roman — jamski kopač, v šolo-potek prakse; Alič Anton — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Čede Peter — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Kranjc Jože — jamski kopač, sporazumna odpoved; Treven Vili — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Pirnavar Valentin — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Pesko Zdravko — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Salmič Martin - jamski vozač, samovoljna odpoved; Povše Anton — jamski kopač, sporazumna odpoved; Bola Adolf — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Bezjak Jože — jamski kopač, v JLA; Frangeš Baltazar — zun. delavec, samovoljna odpoved; Rak Marjan — opek. delavec, samovoljna odpoved; Marčec Ivan — jamski kopač, v JLA; Drnovšek Milan — jamski kopač, v JLA; Planko Franc — jamski kopač, v JLA; Abram Rudolf — jamski vozač, v šolo-potek prakse; Petaver Sašo — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Mrežar Karel — zun. delavec, v JLA; Kreže Rudolf — jamski kopač, v JLA;

September — odšli:

Bušič Franc — jamski kopač, upokojen; Koban Branko — jamski vozač, v šolo-potek prakse; Pirnavar Rajko — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Majcen Stanko — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Zakonjšek Janez — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Senčar Ludvik — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Volaj Marija — zun. delavka, samovoljna odpoved; Logar Jože — zun. delavec, sporazum. odpoved; Planko Marjan — zun. delavec, v šolo-potek prakse; Pavlin Franc — jamski vozač, samovoljna odpoved; Pliberšek Stanko — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Urnaut Alojz — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Šeliga Srečko — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Čajič Vinko — jamski kopač, odpoved dela v poskusni dobi; Fele Katarina — opek. delavka, sporazum. odpoved; Škrabl Breda — opek. delavka, sporazumna odpoved; Kranjc Franc — jamski kopač, odpoved dela v poskus-

ni dobi; Selčan Vili — jamski kopač, samovoljna odpoved; Koželj Anton — jamski vozač, v JLA; Cerošek Ivan — jamski kopač, v JLA; Lazarevič Dušan — jamski vozač, v JLA; Hančič Ivan — opek. delavec, samovoljna odpoved; Čamar Anka — opek. delavka, samovoljna odpoved; Gorjup Anton — jamski vozač, v JLA; Pavlin Franc — jamski vozač, samovoljna odpoved; Škof Neža — opek. delavka, sporazumna odpoved;

Delovna enota Rudnik Zagorje

Avgust — sprejeti:

Jesenšek Dragica — zun. delavka, Mišič Milan — zun. delavec, Kodra Stane — zun. delavec, Povhe Anton — zun. delavec, Hribar Jože — zun. delavec, Razpotnik Metod — jamski vozač, Osmanovič Serif — jamski vozač, Švenda Mijo — jamski vozač, Babič Peter — jamski vozač, Slakič Čedo — jamski kopač, Piljič Savo — učni kopač, Bolte Anton — jamski vozač, Vodišek Janez — jamski vozač;

September — sprejeti:

Tominešek Ivan — jamski kopač, Hrastovec Vinko — jamski vozač, Sotenšek Bogomil — šofer, Drobež Marjan — jamski vozač, Hann Jurij — delavec, Colner Karel — jamski kopač, Iljaš Marjan — jamski kopač, Burkeljč Ferdo ključavničar;

Avgust — odšli:

Kos Ivan — jam. strelec, upokojen; Borštinar Stane — jamski vozač, sporazumna odpoved; Kuder Viktor — jamski kopač, upokojen; Zajc Franc — jamski vozač, sporazumna odpoved; Bešič Rašid - jamski vozač, samovoljna odpoved; Dorič Cazim — jamski vozač, samovoljna odpoved; Hasanovič Fadil — jamski vozač, samovoljna odpoved; Majdič Jože — jamski kopač, sporazumna odpoved; Leskovski Trajan — jamski vozač, samovoljna odpoved; Kralj Janez — jamski vozač, samovoljna odpoved; Sluga Jože — jamski vozač, samovoljna odpoved; Ribič Mahmut — jamski kopač, v JLA; Strmljan Jože — električar, v JLA; Baloh Stanko — jamski vozač, v JLA; Kavšek Stane — jamski kopač, v JLA; Kastelic Ivan — jamski vozač, v JLA; Osolnik Rudolf — jamski vozač, v JLA; Jurjevič Ivan — jamski vozač, samovoljna prekinitev; Podlogar Albert — jamski kopač, upokojen; Repovž Edi — ključavničar, v JLA; Drobež Ivan — buldožerist, v JLA; Kuder Viktor — jamski kopač, upokojen; Pančur Janez — jamski vozač, v JLA; Hančič Anton — soc. delavec, v JLA; Gajič Danilo — jamski kopač, v JLA; Bajrektorovič Ševalija — jamski vozač, v JLA; Sadikovič Cazin — jamski vozač, v JLA; Stakič Čedo — jamski kopač, samovoljna odpoved;

September — odišli:

Mezek Rudolf — jamski kopač, sporazum. odpoved; Medved Franc — jamski kopač, upokojen; Mičanič Jovo — jamski kopač, sporazumna odpoved; Dolanc Alojz — jamski kopač, upokojen; Bosnić Ljubo — jamski kopač, sporazumna odpoved; Pančur Viktor — mizar, upokojen; Čulaja Milovan — jamski kopač, v JLA; Gasparič Franc — ključavničar, samovoljna odpoved; Baloh Joahim — upravnik menze, upokojen; Drnovšek Emil — jamski kopač, v JLA; Ibrahimović Osman — jamski kopač, v JLA; Strnišnik Anton — jamski kopač, inv. upokojen;

Delovna enota Separacija

Avgust — sprejeti:

Vukovič Drago — delavec, Štepec Marija — delavka, Kurnik Lado — delavec, Anžur Sašo — delavec, Hirselj Jože — delavec, Adler Jože — delavec, Odlazek Karel — delavec, Perko Jurij — jam. delavec, Horvat Stjepan — delavec;

September — sprejeti:

Smrgut Jože — delavec, Kmetič Jože — delavec, Klančičar Janez — delavec, Kravogel Robert — rud. tehnik, Svenšek Alojz — delavec, Kramar Zdravko — ključavničar, Klančičar Ivan — delavec, Štepec Franc — delavec;

Avgust — odišli:

Pirnat Franc — kovač, upokojen; Požar Julijana — delavka, upokojena; Vodenik Franc — delavec, upokojen; Slapar Jožefa — delavka, v šolo-potek prakse; Peterlin Roman — delavec, v šolo-potek prakse; Ros Alojz — delavec, samovoljna odpoved; Andrinek Miha — zbiralec premoga, umrl; Tori Jože — delavec, samovoljna odpoved; Kink Aljoša — delavec, v šolo-potek prakse; Hodomalj Franc — delavec, sporazumna odpoved; Kurnik Lado — delavec, v šolo-potek prakse; Mijačič Miodrag — delavec, samovoljna odpoved; Pomper Franjo — delavec, v JLA; Hrup Marjan — delavec, v šolo-potek prakse; Hlastan Bojan — delavec, v šolo-potek prakse; Drnovšek Zdravko — delavec, v JLA; Bokal Marjan — delavec, v JLA; Jenčič Alojz — delavec, v JLA; Medved Anton — ključavničar, v JLA; Frece Bojan — električar, v JLA; Muhič Ivan — delavec, v šolo-potek prakse; Anžur Sašo — delavec, v šolo-potek prakse; Izgoršek Vlado — delavec, v šolo-potek prakse;

September — odišli:

Zagar Peter — delavec, v šolo-potek prakse; Podlesnik Franc — delavec, v šolo-potek prakse; Smode Anton — delavec, v šolo-potek

prakse; Ritonja Samo — delavec, v šolo-potek prakse; Vukovič Drago — delavec, v šolo-potek prakse; Jesenšek Dragica — delavka, v šolo-potek prakse; Žibret Mirko — delavec, v šolo-potek prakse; Klanjčec Lucija — motorovodja, inv. upokojena; Kralj Jože — delavec, v šolo-potek prakse; Šener Fani — delavka, sporazumna odpoved; Grošičar Miha — delavec; upokojen; Barovič Ivan — delavec, v šolo-potek prakse; Štepec Marija — delavka, v šolo-potek prakse;

Delovna enota OSRD

Avgust — sprejeti:

Podlogar Boris — gradb. tehnik-pripravnik, Kovač Franc — rud. tehnik, Podlesnik Ivan — jamski vozač, Klobučar Branko — jamski kopač, Prašnikar Rudolf — ključavničar, Kovše Ciril — jamski vozač, Požeg Jože — jamski vozač, Vodovnik Srečko — jamski vozač, Ramšak Ivan — jamski vozač, Pervanič Idriz — jamski vozač, Blagojevič Miodrag — strojnik, Budič Ljubimka — čistilka, Guna Jani — delavec;

September — sprejeti:

Oprešnik Milan — jamski vozač, Klenovšek Slavko — jamski kopač, Guna Viktor — jamski vozač;

Avgust — odišli:

Sadek Alojz — jamski kopač, upokojen; Vidmar Franc — jamski kopač, upokojen; Mlakar Beno — jamski vozač, samovoljna odpoved; Pungartnik Konrad — jamski kopač, samovoljna odpoved; Sakič Hasan — jamski vozač, sporazumna odpoved; Stradar Bojan — ekonom. tehnik, v JLA; Zupan Franc — jamski vozač, v JLA; Pikš Anton — jamski kopač, v JLA; Sternad Stane — jamski kopač, sporazumna odpoved;

September — odišli:

Duh Marjan — jamski vozač, samovoljna odpoved; Tušek Lado — jamski kopač, upokojen; Lobnikar Franc — jamski kopač, upokojen;

Skupne službe UZP, ESO, Nabavni, RŠC

Avgust — sprejeti

Križnik Jože — elektroinženir, Slamnik Marija — ekon. tehnik-pripravnik, Karlič Josipa — kuhar. pomočnica-Rab, Hribar Marija — ekonom. tehnik-pripravnik, Ovnič Leopold — električar;

September — sprejeti:

Kovač Rajka — predavatelj RŠC, Poznič Štefan — električar, Leskovšek Robert — delavec, Lampret Franc — lesni delavec;

Avgust — odišli:

Juranec Matilda — servirka-Crikvenica, sporazumna odpoved; Ribič Vinko — jamski kopač, v šolo; Završnik Anton — lesni delavec, sporazumna odpoved; Bratanič Jože — delavec, v šolo-potek prakse; Oberžan Jani — delavec, v šolo-potek prakse; Knez Rado — priuč. kovanar, v JLA;

September — odišli:

Borštinar Albin — instruktor RŠC, upokojen; Karlič Josipa — kuhar. pomočnica-Rab, samovoljna prekinitve; Remic Dušan — ref. prodaje, sporazumna odpoved; Brvar Karel — predavatelj RŠC, sporazumna odpoved; Kačič Alenka — servirka-Rab, potek pogodbe; Kržišnik Ana — čistilka Crikvenica, potek pogodbe; Boljfar Marija — kuhar. pomočnica Rab, potek pogodbe; Miš Franka — kuhar. pomočnica Rab, potek pogodbe; Žic Dragica — točajka Rab, potek pogodbe; Macolič Bare — težak Rab, potek pogodbe; Skubic Stane — strojni tehnik, v JLA; Beg Djurdjica — kuhar. pomočnica Rab, potek pogodbe; Stracaboško Antica — kuhar. pomočnica Rab, potek pogodbe; Žic Ivanka — kuhar. pomočnica Rab, potek pogodbe; Manfred Marjan — dipl. inž. rud., redna odpoved; Kovač Marjan — vodja spl. oddelka RŠC, sporazumna odpoved; Dobravec Rudi — ključavničar, sporazumna odpoved; Grum Ferdo — električar, sporazum. odpoved; Lampret Franc — lesni delavec, odpoved dela v poskusni dobi; Završnik Stane — lesni delavec, sporazumna odpoved.
Sihur Vladimir

O B J A V A

Obveščamo vse delovne organizacije in občane občine Hrastnik, da je na podlagi sprejetih stališč v volilnem programu, od 3. septembra 1969 dalje, odprta poslanska pisarna, ki bo poslovala vsako prvo sredo v mesecu, v prostorih občinske konference SZDL Hrastnik.

Tovariši poslanci občine Hrastnik bodo na razpolago za razgovore v dopoldanskem času od 9. do 12. ure.

Predsednik občinske konference
SZDL Hrastnik
Malovrh Viktor

Delo mladinske organizacije na področju trboveljskih obratov ZP

Kaj je delo mladinske organizacije? Nadaljevati delo naših komunistov-skojevcev. Mladina pred 50 leti je videla bodočnost, mladina danes vidi sedanost. Ali je mogoče to vzrok, da smo mi mladi danes pri svojem delu tako togi in neza-interesirani. Zalostno je to, saj je mladina temelj za bodočo strukturo podjetja-socialista. Mladinski sestanki so zato, da se vsak mladinec sprosti in izrazi svoje želje. Zato naj nobeden ne misli, da so mladinski sestanki »teror«. Toda dolžnost vsakega mladince je, da se sestankov udeležuje. To je dolžnost nas vseh. Le s tem se lahko zgradi harmonija, ki je osnovni temelj vsake formacije. Zato naj nobeden načrtno ne ignorira mladinsko organizacijo. Vsak mladinec je nekakšen embrio. Mladinska organizacija pa pomaga, da se ta embrio čim pravilneje razvija in bogati. Vsakdo se mora zavedati, da ni vsega dosegel s šolsko izobrazbo. Celotno življenje je šola. Ena najbolj zahtevnih šol. Tega se moramo globoko zavedati.

Naše življenje naj nam bo jasna perspektiva za bodočnost, ker smo mladi-fizično bolj mladi. Boj in delo ni končano v petdesetih letih, to je demagogija. Tega se nekateri naši mladinci dobro zavedajo. Zato so postali aktivni upravljavci v podjetju in tvorijo močen steber v delavskih in prosvetnih društvih. Kljub temu se v sistem delavskega

in družbenega upravljanja vedno bolj in bolj povečuje vloga in odgovornost mladine.

Kakšna pa je analiza dela aktivov po posameznih obratih nam pa daje na podlagi posameznih zbranih zapiskov naslednja ugotovitev:

AKTIV RUDNIKA TRBOVLJE:

Če pogledamo konkretno delo tega aktiva, moramo pohvaliti le njihov začetek in to bi bilo tudi vse. Bili so med prvimi, ki so uvedli razpravo o organizacijskih vprašanjih, ustanovili športne sekcije, pričeli z delom na področju neorganizirane mladine itd. Vendar moramo poudariti, da so bili to le začetki. Če pa pogledamo in ocenimo delo tega aktiva danes, bomo videli, da je ta aktiv po svoji dejavnosti najslabši pri ZP v Trbovljah.

AKTIV OBRATA SEPARACIJE:

Analiza dela tega aktiva je pokazala, da želi ta aktiv še več predavanja in sodelovanj z drugimi aktivimi, pa naj si bo to pri ZPT ali izven njega.

AKTIV ELEKTRO-STROJNEGA OBRATA:

V tem aktivu so združeni mladinci elektro in strojnega obrata.

Zato je tudi delo v tem aktivu nekoliko težje. Kljub temu pa je ta aktiv po letni konferenci eden najboljših. Vodstvo je v tem času znalo izbrati najboljše metode dela pri delu z mladimi. Tako so bili prvi, ki so začeli z načrtnim delom po programu. Ravno tako je bil ta aktiv dosleden pri izvrševanju nalog, ki jih je dobil s strani RK ZMS. Ustvarjeni so bili vsi pogoji za dobro delo tega aktiva.

Analiza dela je torej pokazala, da so bili aktivni vse pre malo delavni na idejno vzgojnem področju in obravnavanju kadrovske politike v okviru aktiva. Pri teh vprašanjih bi morala vodstva aktivov storiti več in se dosledno držati smernic, ki so jih začrtali v svojih programih. Zavedati se namreč moramo, da bomo lahko dosegli pri svojem delu dobre uspehe, če bomo vsestransko orientirani na vprašanja in probleme, ki se danes pojavljajo.

Celotni pregled nam torej kaže, da so aktivni le dosegli in pokazali neko aktivnost, ki predstavlja korak naprej pri delu z mladino. Rudniški komite ZMS tudi želi, da bi aktivni imeli in iskali večjo prezevalno z rudniško konferenco, kar pa do sedaj s strani aktivov ni opaziti.

Brčon Ivi

Naši krampi bodo izkopali zemlji in človeku sončnejši obraz

V tej številki objavljamo drugi literarni prispevek, ki je bil nagrajen na proslavi ob letošnjem dnevu rudarjev. Napisala ga je učenka 8. razreda osnovne šole heroja Rajka iz Hrastnika Božena Potisek. Njen prispevek se glasi:

»Hrastnik dolina je dolga, trpljenja polna gorja, v naših globokih rovih rudar je doma«.

Tako poje pesem o rudarski preteklosti, ki je dolgo nisem razumela. Toda večni otroški »zakaj« mi je le razjasnil tudi te besede. Spoznala sem, kako trd je bil rudarski kruh. Iz otroških let se spominjam očeta in sosedov, ki so se pogovarjali o nevarnosti v jami, ko so zabijali »štemplje«, kako so se v zadnjem hipu rešili zruška, tako-rekoč ušli smrti. Hudomušno so dejali: »saj bi kar šlo, če bi bila v jami okna in sonce«.

Te besede so resnične. Obleka, polna prahu, žuljave roke, kramp in lopata, so bile rudarjeve sprem-

ljevalke. Trdo delo ni bilo nikoli dovolj plačano. Zgodilo pa se je, da bi rudarji radi delali, pa niso smeli. Kapitalistični gospodarji se niso dovolj brigali za delavce. Skromna dnina, ki so jo plačevali rudarjem, jim je prinašala dovolj dobička, zato jih ni skrbelo, kako bodo živele številne družine, ko jim bo oče — rudar prinesel prazno plačilno vrečko. V letu 1934 pa se je to nevzdržno stanje tako poslabšalo, da so se organizirani rudarji odločili za gladovno stavko. 74 ur so prebili v jami brez hrane. Hoteli so, če tudi za ceno svojih življenj, prisiliti lastnike, da bi jim dali boljše plače. Defno jim je to uspelo. Po stavki se je stanje malenkostno izboljšalo, nekaj stavkajočih rudarjev pa je lastnik brez milosti odpustil. Bila so trda leta, leta lakote in bede. Bližali so se grozeči oblaki vojne. Tujec se je polakomnil tovarn in rudnikov, ropal je črno zlato za vojno industrijo. Nikoli ni bilo dovolj nakopane premoga. Požrešni vojni stroj je bil nenasit-

ten. Toda naši rudarji takrat niso kopali z veseljem, namenoma so razbijali stroje, pripravljali sabotaže in odhajali v partizane. Okupator je besnel, padale so žrtve, dokler sovražnik ni bil izgnan. Težko je bilo v prvem letu svobode. Kruha še ni bilo dovolj, toda ob misli, da je delavec upravljalec tovarn in rudnikov, so z delom in voljo rudarji pričeli uresničevati besede našega rojaka Franca Kozarja: »S krampi bodo izkopali srečnejši dan.« Postajali so udarniki dela. Dobili so nove stroje, ki odpravljajo krampe in lopate in s tem prihaja tudi za rudarje lepši dan. Tone in tone s trudom izkopane črne zlata, so bile luč v lepše življenje. Visoki bloki, urejena naselja v našem rudarskem kraju pa bodo sčasoma dokazala, da naša dolina ni več črna in polna gorja.

Dočakali bomo, da bo oče — rudar naročil svojemu sinu, ko bo vstopal v življenje: »Nadaljuj moje delo — bodi rudar!«

Novo kegljišče v Trbovljah

Potreba po novem avtomatskem kegljišču v Trbovljah je znana. Znanе so tudi težave s katerimi so se ubadali trboveljski kegljači, tako tisti katerim je kegljanje le rekreacija, kot tudi kegljačem-tekmovalcem. Slednji so morali hoditi na treninge v druga kegljišča, kar je terjalo dodatna finančna sredstva. Vse manj pa so bili zadovoljni s stanjem kegljišča tudi številni rekreativni kegljači, saj se na slabem kegljišču »Rudarja« niso mogli razvedriti oziroma metati tako kot so želeli.

Znano je tudi, da trboveljsko kegljišče »Rudar« v zadnjem letu pravzaprav ni bilo več primerno za tovrstno športno dejavnost. Tekmovalna steza je bila povsem vegasta, skoraj neuporabna, strešna konstrukcija pa je bila tako trhla in slaba, da je vsak dan bilo pričakovati, da se bo sesula. K tem težavam je potrebno prišteti še prenapolnjen urnik kegljišča in vse težave s katerimi so se ubadali trboveljski ljubitelji kegljanja so jasne. Da bi lahko prišli na vrsto vsi ljubitelji kegljanja na enosteznem kegljišču, so uvedli tedenski urnik, s čemer

so omogočili kegljačem-članom trboveljskih delovnih kolektivov, da so vsaj enkrat tedensko prišli na svoj račun.

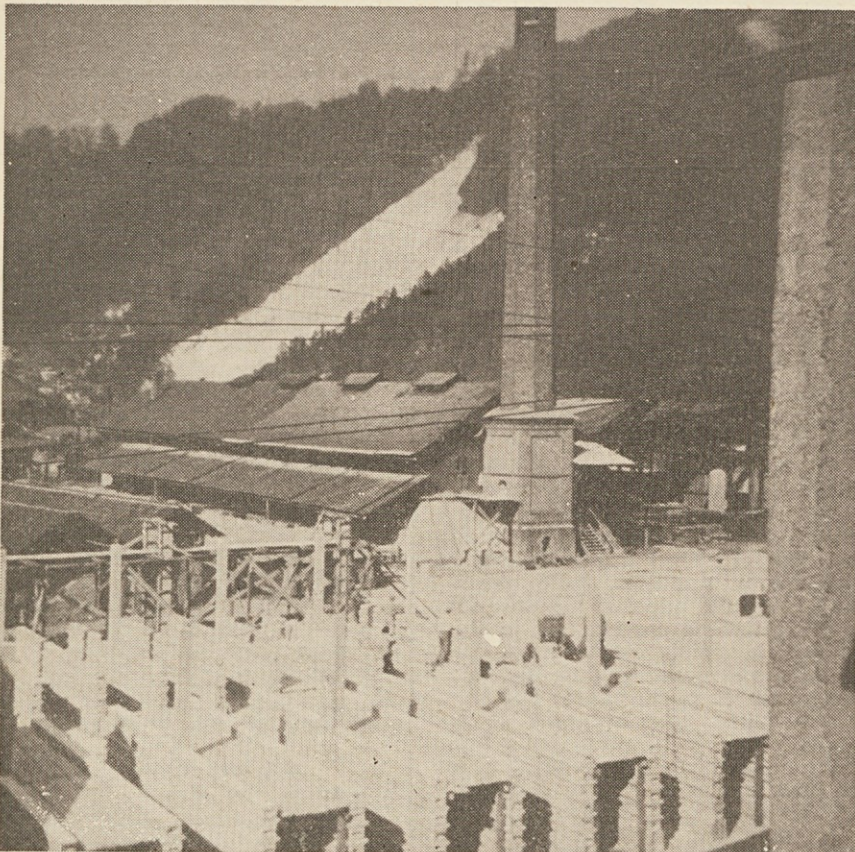
Kakršnokoli investiranje v staro kegljišče bi bilo nesmotrno, saj je število kegljačev že pred leti presleglo zmogljivost edinega uporabnega kegljišča v Trbovljah. Zato so našli najprimernejšo rešitev s tem, da povečajo zmogljivosti kegljišča. Od sklepa do realizacije pa je bila dolga pot. Kot vedno je tudi pri uresničevanju te zamisli bila glavna težava, kako zagotoviti potrebna finančna sredstva? Ko so pred kratkim Investicijski biroji Trbovlje izdelali načrt za novo štiristezno avtomatsko kegljišče, je bilo potrebno zagotoviti 900.000 din. Široko zasnovana akcija zbiranja potrebnih sredstev je dala zadovoljive rezultate, tako da so lahko pričeli z deli na gradnji novega štiristeznega avtomatskega kegljišča.

Novo štiristezno avtomatsko kegljišče bo stalo na prostoru sedanjega enosteznega kegljišča »Rudarja«. Gradbena dela so se že pričela. Da so pa lahko pričeli z gradbenimi deli in da bi bili stroški

gradnje čim manjši, so kegljači KK »Rudar« sklenili, da bodo s prostovoljnim delom podrli staro kegljišče do prve plošče. To so že tudi naredili. Novo kegljišče bo gradilo SGP »Zasavje« iz Trbovelj. Gradbena dela bodo predvidoma dokončali do 29. novembra, za tem pa bodo pričeli z montažnimi deli na avtomatih. Pričakujejo, da bodo vsa dela končana do konca tega leta, tako da bo mogoče že januarja vreči prve krogle na novem domačem kegljišču. Podčrtati pa gre, da se gre zahvaliti vsem tistim trboveljskim delovnim organizacijam, ki so zagotovila finančna sredstva ter tako omogočila graditev novega štiristeznega avtomatskega kegljišča, ki bo v veliki meri pripomogel ne le k boljšim pogojem za rekreativno temveč tudi tekmovalno dejavnost kegljačev. Sigurno pa je, da bo kmalu zrasel tudi v Trbovljah nov rod mladih kegljačev, ki sedaj niso našli svojega mesta pod streho starega kegljišča.

Kot že omenjeno bo novo kegljišče zgrajeno na prostoru starega. Mimo štirih stez bo imelo tudi sanitarije, kopalnice, centralno kurjavo in bife. V njem bo tudi prostor za klubsko pisarno ter dovolj prostora za tekmovalce in gledalce. Prostor med gledalci in tekmovalno stezo bo ločila steklena stena, kar bo onemogočila kakršnokoli motenje tekmovalcev. Novo štiristezno avtomatsko kegljišče bo daljše in širše, kot je bilo staro, predvideva pa se tudi ureditev manjšega parkirnega prostora.

Savšek Janko

Gradnja objekta za umetno sušenje opeke na opekarni rudnika Trbovlje ZP. Zidanje predelnih sten

(Foto: Golob Miro)

H U M O R

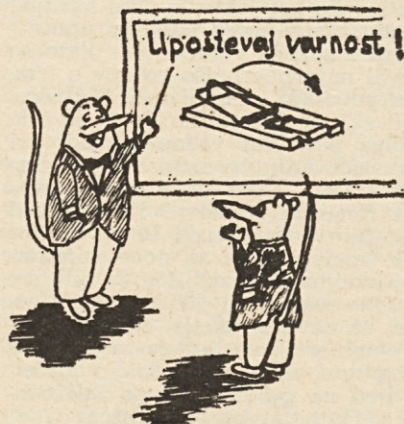
Če srečaš zjutraj kot prvega na cesti žensko je dejal Francelj, se te gotovo drži celi dan smola. Zato se je previdno umaknil vsaki, da ne bi bilo čez dan kaj narobe. Neko jutro, ko je šel na šiht, bil je že bolj pozen, bi moral srečati pod vzpenjačo na Polaju kar dve ženski hkrati. »Jej, jej« je dejal »danes bo pa barufa, če se jima ne ognem«. Pod vzpenjačo je stal cel vlak vozičkov, zato je skočil v enega in se toliko potuhnil, da bi šle »babe« mimo. A glej vraga, točno pri njegovem huntu so se ustavile in začele debatirati. Francelj je kar gorrel v huntu od nervoze in čakal. Nič, pa nič. Tedaj je pa sirena zažvižgala na Gvidi. »Vidite preklete babe, niti srečal vas nisem, pa sem zamudil šiht, zato imam plavega za danes. Kaj bi še bilo, če bi vas srečal«. Gvišno bi me ubilo, je dejal in odšel domov spat.

—oOo—

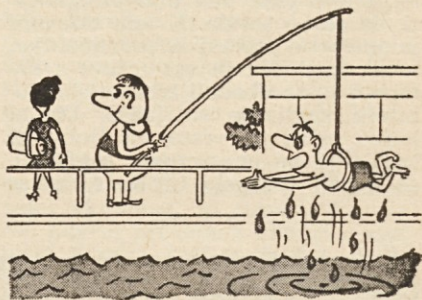
Vsi vemo, kako je bilo po vojni. Premoga se je rabilo veliko, z njim smo takorekoč obnavljali domovino, zato so bili takrat v jami drugačni prijemi kot danes. Udarniki, udarniške karte, popularizacija v časopisju, to so bili časi Sirotanoviča, pa našega poslanca Zagoriška, Magistra itd.

Ob eni takih proslav »udarnikov« so bili povabljeni tudi oficirji JLA in v restavraciji proslavljali delovne uspehe rudarjev. Govorili so oficirji, nazadnje pa je bil povabljen k besedi tudi udarnik Ma-

gister. In je dejal »Tovariši oficirji, hvala. Vi boste naše meje čuvali, mi knapi ga bomo pa ravšali«. In govora je bilo konec. Sledilo pa je seveda gromko ploskanje.

Bilo je pred zadnjo vojno. Nek gospod je v Ljubljani dejal Petji, da bi rad enkrat videl originalnega knapa iz Trbovelj. »To se pa lahko zgodi«, je dejal Petje, »vam pa pripeljem enega«. Že naslednjo soboto je povabil svojega kamerada-knapa, da gresta v Ljubljano. »Vlak plačam jaz, predstavil te bom nekemu gospodu«. Ko sta prišla v Ljubljano, je dejal Petje: »počakaj tu spodaj, da te najavim gospodu«. »Gospod, tu spodaj imam knapa, če ga hočete res videti«, se je predstavil Petje. »Poslušaj«, je dejal gospod. »Sedajle res nimam časa, da si ga ogledam. Imamo sejo. Lepo ga spravi v štalo, daj mu ovsu in sena, ogledal pa si ga bom jutri«.

„Hej vi! Prišel sem, da se naučim plavanja, ne letanja!“

POPRAVEK

V prispevku »Gospodarjenje z železnim podporjem« na strani 15, so v 8 in 12—13. vrsti številke v oklepaju dnevi in ne dinarji. Zato je pravilno 1460 dni in 1613 dni in ne din.

V 26. vrsti je pravilno TH lokov in ne TH hlodov.

V prispevku »Problematika obračunavanja osebnih dohodkov« na strani 17 v 30—31. vrsti je pravilno — kot zelo nevzpodbudno — in ne nevzporedno kot je napisano.

Glasilo »SREČNO« izdaja podjetje Zasavski premogovniki — Trbovlje, Trg revolucije 12.

Izhaja vsaka dva meseca

Glasilo ureja uredniški odbor: Dobčnik Stane, Jermol Adolf, dipl. inž. rud., Kantušar Rado, Lapornik Janko, Lenarčič Tine, Malovrh Metod, dipl. inž. rud., Savšek Janko, Sotlar Alojz

Odgovorni urednik: Jermol Adolf, dipl. inž. rud.

Tiska: Papirkonfekcija, obrat Valvasorjeva tiskarna, Krško

Naklada: 3000 izvodov.

V spomin Jožetu Podlesniku

V soboto, dne 11. oktobra 1969 smo položili k zadnjemu počitku zopet enega člana delovne skupnosti rudnika Hrastnik — Jožeta Podlesnika.

Njegova življenjska pot ni bila lahka, saj je kot nezakonski otrok, že v otroški dobi okusil vse težave neenakopravnosti in zapostavljanja takšnih otrok v času bivše Jugoslavije. Odraščal je v težkih življenjskih pogojih, ki so še posebej prevladovali v kmečkih predelih — v njegovem primeru v okolici Šentjanža. Prilike mu niso dovolile, da bi dokončal popolno osemletko, pač pa je že v rani mladosti moral zgrabit za delo, ki je najprej imelo le dminarski značaj.

Pozneje je kratka obdobja delal pri različnih manjših podjetjih, nato pa je 31. maja 1965 prišel k našemu rudniku. S tem si je hotel

zagotoviti stalno delo in boljše življenjske pogoje za družino.

Na rudniku Hrastnik je delal dobra štiri leta, ki so sicer kratka, toda dovolj dolga, da je med rudarji našel nove prijatelje in tudi sam postal njihov dober tovariš.

Ko se je v nedeljo, dne 5. oktobra t.l. zjutraj odpeljal s sotovariši z nočne izmene proti domu, je stopil pri Sevnici iz avtobusa, kar pa je bilo za njega usodno. Pozneje se je namreč podal peš na pot proti Šentjanžu, toda spotoma se je ponesečil in je bil prepeljan v brežiško bolnišnico. Čez nekaj dni je za posledicami umrl, star komaj 33 let (rodil se je 22. 1. 1936).

K zadnjemu počitku smo ga položili na pokopališču v Šentjanžu.

V spomin mu kličemo zadnji rudarski »Srečno«!

Plahuta Stane